

MAGYAR FILM

FILMKAMABAI ÉS MOZIEGYESÜLETI
BUDAPEST, 1940 AUGUSZTUS 10.

SZAKLAP
EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR.

BUDAPEST, 1940 AUGUSZTUS 10.
II. ÉVFOLYAM 32. SZÁM

Saroküzlet (Illatszertár)

LÁSZLÓ MIKLÓS VIGJÁTÉKA FILMEN

Matussek és
Társaság

Rendezte:

LUBITSCH ERNŐ

A VIGJÁTÉKOK NAGYMESTERE

A FŐSZEREPEK BEN:

MARGARET SULLAVAN

JAMES STEWART

FRANK MORGAN

JOSEPH SCHILDKRAUT

FELIX BRESSART

HUNNIA R.K.O. FILM

A NOTREDAMEI TORONYÓR

THE HUNCHBACK OF NOTRE DAME

Misztérium, szerelem és kalandok egész világa, mint hatalmas zuhatag borítja el a vásznat oly élethűen, hogy a néző a film bűvköréből szabadulni nem tud. Dénzben egy vagyon, időben két hosszú év, tehetségekben egy egész kincsésbánya hozta létre minden idők legnagyobb filmalkotását

**CHARLES LAUGHTON
MAUREEN O'HARA
SIR CEDRIC HARDWICKE
THOMAS MITCHELL**

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

II. ÉVFOLYAM, 32. SZÁM.
BUDAPEST, 1940. AUGUSZTUS 10.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:

VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.
Telefon: 220—855, 422—961

Postatakarékpénztári
csekk számla száma: 15.410.

Kiadótulajdonos.

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:

Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:

egy évre 30 pengő
fél „ 16 pengő

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15

Telefon: 146—346

Lakás: XI., Fűrj utca 4. T.: 257—036

VÁCZI DEZSŐ

Lakás: VIII., Üllői út 42. T.: 136—386

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423

Felelős vezető: Csontos Lajos

TARTALOM:

Nemcsak sokat, de jót!	1
A filmművészet eszközei: <i>Pacséry Agoston</i>	2
Film és sport: <i>Kádár Miklós</i>	3
Mozi:	
A miniszterelnök rendelete a mozik társulási szerződése ügyében	4
Filmeknek vasúti kocsiokban kézipoggyászként való szállítása	4
Premiermozik műsora	4
A trükkfilm őse: <i>K. J.</i>	6
Premier Plan: <i>Krupka András</i>	8
Az önálló Filmkamara élé: <i>Jorio</i>	8
Uj filmek:	
Newyorki házasság	9
Egy nő miatt	10
Rita Johnson	9
Külföld	10
Hírek	11
Lapszemle	12
Műterem	12
Filmcenzura	III
Híradók	III
Szakmai címtár	IV

Hirdetők:

Metro	I
Hunnia	II
Electic	3
Agfa	3
Helikon	5
Molnár	7
Petsman	III

MAGYAR FILM

Nemcsak sokat, de jót!

Egyik magyar film a másikat követi műtermeinkben. Kevesebb zökkenővel, mint eredetileg sokan gondolták, bekövetkezett a magyar filmgyártás régi álma, a folyamatos, sőt párhuzamos forgatás örvendetes korszaka, amikor nem azon törik a fejüket a rendezők, a színészek és a gyártás egyéb munkatársai: hogyan kaphatnánk munkát, hanem: hogy a sok munkalehetőség közül miként válogassanak a legügyesebben, illetőleg a torlódás miatt melyik munkáról mondjanak le.

Zökkenők természetesen még vannak, mert hiszen egyrészt a múltban ilyen tempóhoz nem szokhatott hozzá gyártásunk, másrészt a hosszú várakozás után hirtelen jött a megindulás és nem lehetett eléggé tervszerűen felkészülni a fokozott feladat lebonyolítására. A műtermek megnyitásokor azután mindenki sietett biztosítani magának a munka és az alkotás lehetőségét és így érthető, ha a tolongásban ütközésekre került sor.

A jövőben azonban ezt feltétlenül el kell kerülni. Érdekében áll ez minden gyártónak és a gyártás minden munkatársának. Ugyanakkor magasabb érdekek is fűződnek a művészi termeléshez elengedhetetlenül fontos nyugodt gyártási menet biztosításához. Végeredményben ez nem is olyan nehéz, mihelyt a gyártási terv hosszabb időre kialakult. Mint ismertettük, az Országos Nemzeti Filmbizottság a gyártókkal és gyárakkal folytatott megbeszélései alapján fejtette ki a műtermek foglalkoztatási tervét hosszabb időre. Mindenki előre tudhatja tehát, hogy — amennyiben fontos okokból változtatásokat nem kívánának a gyártók, — ki mikor kerül műterembe. Ennek következtében semmi akadályja annak, hogy mindenki ütközésmentesen létesítsen megállapodásokat és csak annyi munkát vállaljon, amelynek lebonyolítását akadálytalanul vállalhatja és amelyhez a művészi eredményre káros megerőltetés nélkül tudásának legjavát nyújthatja.

Az ilyen megoldás szociális, mert senki sem marad kenyér nélkül akkor, amikor mások nem győzik a munkát; azonkívül eredményre vezető, mert mindenkinek módot nyújt a művészi teljesítményre.

Nem elég azonban ehhez a helyes műtermi beosztás. Az is szükséges, hogy a magyar film minden munkása átérezze: mit vár tőle a szakma és a nemzeti kultúra. A szakma sikeres filmeket, a nemzeti kultúra a filmművészet fejlődését várja a magyar filmgyártás örvendetes fellendülésétől.

A tervek szerint munka lesz elég. A műtermi beosztás pedig biztosítja az időt kellő előkészítések megtételére. Míg a múltban gyakran napok alatt összehozott vállalkozások kerültek műterembe, most mindenki előre ismeri az elkövetkező hónapok munkatervét. Rendezőknek, színészeknek, vágóknak, zeneszerzőknek, operatőröknek, hangmérnököknek, díszletmestereknek stb. — ha a munkavállalásoknál kellő önmérsékletet tanúsítanak, — lesz idejük, hogy áttanulmányozzák a forgatókönyveket, beleéljék magukat feladatukba és így tehetségük legjavát adják.

A lehetőségek jobbak és nagyobbak tehát, mint a korábbi években. A szakmán múlik, hogy a mai körülmények között megmutassa: nemcsak sok, de művészi filmeket tud a magyar filmkultúra szolgálatába állítani.

A filmművészet eszközei

(2. A filmrendező)

Irta:

PACSÉRY ÁGOSTON

A színpad, éppen azért, mert újat produkálni nem tudott, formájának keresése közben eljutott addig a pontig, hogy kiváló rendező-egyéniségekkel próbálta kifejezni önmagát. A színpadi rendező túlzottan fontos szerephez jutott. A dráma és a színész másodlagos feladata szorítkozott. Ezzel a ténnyel a színpad kilépett törvényeinek kerete közül. A színpadi kifejezés elsősorú szóközlése dekoratív szerephez jutott a rendező túlságos befolyása révén. Voltak rendezők, — mint például Gordon Graig — akik nyíltan kimondták, hogy a színész és a játéka a színpadi előadás egyik kelléke, de nem lényege. A dráma maga is csupán a szcenírozás egyik adottsága lett. Az önkényes rendezők mindent és mindenkit a saját elképzelésük keretébe állítottak be. Virágzásba szökött a rendező művének fontossága. Jessner, a kiváló német rendező, expreszionista stílusban adatta elő a *Faust*-ot és frakkos *Hamlet*-tel lépett a színpadra. Tairoff még tovább megy és kijelenti, hogy a szintetikus színpadot kívánja megteremteni és ezzel a mesterséges, az összetett színpad fából-vaskarikáját választja ideálnak. Egymásután valósulnak meg a cirkuszban, a bécsi Burg barokktermében és a velencei Szent Márk-téren rendezett előadások.

Ezek az előadások mindent adnak, csak a színpad zárt elemeit nem. Lassan-lassan maga a rendező személye válik lényegessé, a rendező akarja a színészek által kifejezni személyes elképzeléseit. A dráma és a színész mindjobban homályban marad. Csodálatos kaleidoszkópszerűen váltakoznak a természetes törvények kellékké. Hatalmas kulisszák, fekete függönyök, tömegek és naturalista vagy szimbolikus feivozulások, képző- és iparművészeti remek, világítási „zsenik”, gözturbinák és jazzband váltakoznak e szédítő harcban. Mindig és mindenütt az utólérhetetlen, a Nagy Rendező szerepel. Reinhardt, Piscator és Marinetti, Tairoff és Meyerhold, aztán ismét Reinhardt váltakozik ebben a zürzavarban. Angol bűnügyi történetek, francia vígjátékok, magyar kozmopolita színművek keverednek és kavarnak a jiddis társulatok és Kék Madár-előadások, színpadi revük összevisszaságában. Nincs stílus és nincs kifejező dráma sem. Sztár van és színészproletár. Rendező van és újra csak rendező. Toller „drámáját”, a Hopp, mi élünk! című ötletelméleti rendezői Piscator a maga gépszínpadán. Hatalmas sikert ér el, viharos, nagy és átmeneti tetszést arat.

Absztrakt, szimultán és konstruktív színpadok alakulnak a mindenható Rendező kezei alatt... Dühöng a lázas újdonságkeresés... És... senki sem kiált mementőt erre a szédült keresésre! A mindenható rendező megelégedezik a színpad elemi törvényeiről, öncélúvá lesz és közben a cél: a színpad maga menthetetlenül zuhan lefelé. A rendező, akinek hivatása éppen a színpad megmentése lett volna, véglegesen semmivé teszi a sokezeréves mult minden eredményét.

Ez a rendezői téboly azonban a színház fejlődésének igen komoly állomása

lett. Amikor világossá igyekeztünk tenni, hogy a színház elmúlhatatlan formája újjászületett a filmben, akkor nem térünk ki a rendező személyére. Pedig a rendező helyzete a filmnél más, mint a színpadnál. A színpadi rendező csupán az egység keretét teremtheti meg a színpadon. Hivatása és köre a dráma és az interpretálás összehangolására terjedhet. Minden ennél nagyobb szerepeltetése ellenkezik a színpad törvényeivel. A háború utáni idő egymásután vetette fel a rendezői problémákat, melyek csupán a színház modernizálásának és újszerű formakeresésének tüdható be. A modern élet ritmusát és tempóját a dráma és a színpad is követni akarta. Amikor azonban a dráma megújítani nem tudott és a rendező „izmusok” és irányok kialakításával erőszakoskodott, már előre vetette árnyékát az új színházi típus: a filmrendező. Mert, amíg a színpadi kifejezés lényege az interpretálás marad — és mindig az marad, — addig a film-drámát a vizualitás fejezi ki mindig! És a képhatás elérését egyetlen ember teremtheti meg: a filmrendező.

Hogy állításunkat világosan megmagyarázzuk, csupán egy színpadi és egy filmelőadás keretére kell hivatkozni. A színpadi rendező nem kerül közvetlen kapcsolatba a nézővel, pedig a színpad hatása közvetlen hatás. A dráma előadásának szereplőit nem kényszerítheti, hogy hangjuk, testük és egész lényük által egyetlen ember — a rendező — elképzelését interpretálják. Abban a pillanatban, amikor a rendező ezt kívánja, a színész játéka hamissá válik, mert nem egyéni átélését adja vissza. Ezzel szemben a filmrendező kezében a közvetett hatás minden részletet összpontosul. A filmrendező kizárólag egyedül látja előre azt az előadást, mely a vásznon fog leperegni. Mindazok az elemek, melyek a film formáit jelentik, a rendező kezétől válnak valóra és a színészi játék is csak a rendező által áll a képhatás szolgálatába.

Tehát, amíg a színpadi rendező egyénileg nem fejezhet ki egy színpadi előadást, addig a filmrendező szükségszerűen egyedül hivatott vezetni a filmelőadást.

A színpadi rendező utakat és módokat keresett és nem törődött a drámával. Az utak viharosak voltak és szinte évszakra váltakoztak. De megteremtették azt a típust, amelyik szuverén ura lett egy-egy drámai előadásnak. Világos tehát, hogy előfutárjai voltak azoknak, akik a másik fronton keresték az új formát. Csodálatos azonban, hogy megint felcserélődtek a szerepek. A színpadi rendezők a gépi kifejezés, a technikai eszközök és a vizualis hatás útvesztőiben bolyongtak. A filmrendezők pedig a szóközlés és a közvetlen hatás látványában keresték a film formáját.

VIZSGÁZOTT GÉPÉSZT

keresünk

bevonult gépésznök helyettesítésére.

Ajánlatok:

ORION mozgóképszínház, Körmen
címe kérvény.

Megint csak felcseréltek a lényegét a tartalommal: a képet a szóval. A két kifejezési forma az idegen eszközzel, a másik formájával próbálkozott eredményt elérni. Pedig már számtalanszor láttuk, hogy a színpad és a film között kiabáló szakadék van és e szakadék egyik jellemzője éppen a rendező szerepe.

Mint mondtuk, a színpad rendezőjének egyetlen feladata van: megfelelő milióban az együttes összhangját kell megteremtenie. Ezt nem lépheti túl, mert ismét odajut, ahová már jutott: saját személyét szeretné kifejezni a szereplőkkel. A filmrendező azonban az az egyetlen személy, akinek elgondolása és kivitelezése létrehozza a filmjátékot. Elképzelése, inspirációja, technikai és művészi tudása alakítja a mozgóképet olyanná, amilyennek annak lenni kell. A film széttagozó természetéből folyik, hogy a kollektív munka és művészi teljesítmény egy személy kezében összpontosulhat. Minden kérdés, felmerülő megoldás, probléma és képi, hang, zenei megnyilvánulás csak egyetlen fő elképzeléséhez tartozhat, hogy a végeredmény egységesen művészi és kifejező lehessen. A filmrendező — az egyszerűség kedvéért ezentúl csak rendezőnek nevezük — a film egyetlen kifejező művésze. Az az egyéniség, aki a filmelőadás lelke, agya és szelleme. Ő látja munka előtt és alatt teljes egészében a játékot, ő tudja, hogy a részletek hova tartoznak, a jó képhatásokat és a színészi játékok helyzetét is egyedül ő látja. A milió és a szimbólum, a montázs és a képek belső ritmusának összefüggése is általa alakul formába, miután a részletek irányítója és vezetője, a rendező a film kifejező művésze.

A rendező új, most forrongó és alakuló művészegénység, akit a modern élet termelt ki önmagából. Bár szerepének helye és tere már meg van határozva, egyéniségének feltételei még nincsenek teljesen kialakulva. Bizonyos, hogy kiváló formája nagy koncepciót, műveltséget és tervezési tudást követel. A kultúra és a civilizáció minden részletében tájékozottnak kell lennie. Multja igen nagy! Ayschylos és Sophokles voltak első ősök, Shakespeare és Molière után Goethe és Ibsen jelzik a követendő utat. A jelenkorban Chaplin és Sacha Guitry fellépésében jelentkezik ideális formája. Természetes, hogy e majdnem szélsőséges megállapításunk nem azt jelenti, hogy a filmelőadást egy személy írja, játssza és rendezze. Mindenesetre ez volna a vásznon lepergő előadásoknak legjobb megnyilvánulása.

A rendező lehet önállóan fellépő művész, de mindenesetre az ideális megítélés egy személyben látja a film kifejező művészt. Akárhogyan is van, a lényeges az, hogy a rendező az a művész, aki a film-dráma végső cselekményét a maga egészében a felvétel előtt lepergő látja.

Bizonyítással éppen elég arra hivatkozni, hogy az író köztudását a rendező formálja vizuálissá.

A rendező munkája azonban egy idegen tárgyon, az objektíven keresztül válik vizuálissá. Ezt az idegen tárgyat az operatőr szemé képviseli. Azok a képsorozatok, melyeket a rendező maga elé képzelt, az operatőr által kapnak formát. Így tehát minden mozgókép az operatőr meglátásán keresztül jut el a nézőig és ezért jelentősége közvetlenül a rendező után következik.

(Folytatjuk)

Film és sport

A filmnek és a sportnak magasabb feladatai is vannak a szórakoztatásnál. De mint szórakoztató eszköznek van egy közös tulajdonságuk. Mind a kettő hatalmas tömegeket mozgat meg. Nincsen a világon szórakoztató eszköz, amely annyi embert hozna lázba, mint éppen a sport és a film. Mindkettő a huszadik század jellegzetessége. Bár a testedzést az ókortól kezdve napjainkig a világtörténelem folyamán mindig és mindenütt megtaláljuk, a modern értelemben vett sportolás alapjának az ókori olimpiai játékoknak 1896-ban történt felélesztését kell tekintenünk. Ettől kezdve a sport a tömegeké lesz, mint ahogyan az ebben az időben feltalált film is a huszadik század folyamán általánossá és közkedveltté válik.

Az alábbiakban kíséreljük meg a film és a sport közötti összefüggéseket megkeresni és kifejtetni. A sport és a film kapcsolatának két fajtája lehetséges. Az első, ha a filmezésből csinálnak sportot. Ezt a nemes versenyt, amely szép és művészi alkotásokhoz vezet, megtalálhatjuk az amatőröknel. Ezzel most nem foglalkozhatunk részletesen.

A film és a sport kapcsolatainak másik esete, ha a sportolásról csinálnak filmet. A sportról készített filmek ismét két csoportba sorolhatók, és pedig:

1. a sportolók tudásának tökéletesítése érdekében készült szakzerű, oktató-film jellegű filmek;

2. a nagyközönség részére készült szórakoztató vagy kevésbé szakzerű ismeretterjesztő filmek csoportjára.

Az első csoportba tartozó filmek tehát a versenyszerűen sportolók tudását vannak hivatva minél magasabb színvonalra emelni. A film itt az oktatófilm szerepét tölti be. Magyarország már nagyon sok dicsőséget szerzett a sport révén. A magyar versenyzőket mindenütt a világon úgy ismerik, mint nagytudású, mindig lovagias, nemes ellenfelet. Természetes, hogy ezt a sok nehéz küzdelemben szerzett nevet a magyar sport meg akarja tartani magának és sportolói minél alaposabban készíti elő az elkövetkezendő összecsapásokra. Az előkészítésben pedig nagy szolgálatára lehet a film. Minden sportágban nagy szerepet játszik a stílus és a helyes stílus elmagyarázásához úgyszólván az egyetlen tökéletes eszköz a film. Az előszóval történt magyarázat nem lehet tökéletes, mert nem szemléletes, a bemutatás pedig — a sport természetéből kifolyólag — pillanatok alatt történik és a rövid idő alatt nehéz megfigyelni a gyors mozdulat helyes testtartását. A filmet ellenben akárhányszor le lehet vetíteni és a különböző stílusok, hosszas magyarázat és sokszori bemutatás helyett, egyetlen lassított felvétellel érthetővé tehető. Minden sportágban ezeknek a villámgyors mozdulatoknak a helyes elvégzése jelenti azt a néhány centiméternyi vagy tizedmásodpercnyi különbözetet, amely végül is a győzelemhez vezet.

Külföldön már — különösen a nagy sport- és filmkultúrával rendelkező államokban, — mint Németország, Olaszország, Egyesült Államok — mindenütt bevezették a sportfilmes oktatást. Az ideális állapot tulajdonképpen az lenne, ha minden nagyobb egyesületnek meglenne a maga filmtára, amelyben a tenisztől kezdve a magasugráson és gerelyvetésen keresztül a futballig megtalálható az oktatófilm. Ez természetesen nagyon távoli álom, hiszen Magyarországon a legtöbb sportágból egyáltalán nincs film, amelyikből pedig van, elenyészően csekély a filmek száma. Sokkal jobban ki lehetne használni a film lehetőségeit. Például egyedül az atlétikának rengeteg ága van (futások, ugrások, dobások, gátfutások), melyek különböző stílusokról a sport érdekében kívánatos lenne filmet készíteni. Mégis kevesen vannak sportvezéreink közül, akik felismerik a film óriási jelentőségét a sportoktatás terén. (Vagy talán drágának találják egy-egy film előállításának költségét?) Így néhány leikes amatőr készítette filmre korlátozódik a magyar sport filmtára.

Az előbb elmondottak alapján a sport vette a filmnek hasznát. Most nézzük az érem másik oldalát. A film is szolgálatába tudja állítani a sportot. Itt elsősorban az egyes sportágakra, mint

kultúrfilm témákra gondolunk, bár volt már olyan eset is, hogy egész műsort betöltő filmnek szolgáltatta tárgyát a sport. Elég, ha Leni Riefenstahl-nak a berlini olimpiászról készített hatalmas filmjét említjük, amely az 1938. évi velencei Biennalen megnyerte Mussolini serlegét. Milyen nagy nyeresége volt ez a film a filmkultúrának!

Térjünk vissza azonban a kultúrfilmekre. A magyar kultúrfilmgyártás nemzetközi viszonylatban is magas színvonalon áll. Témáit a legváltozatosabb tárgykörökből választja. A sportot azonban mintha elhanyagolták volna. Pedig a mozilátogató közönség nagy hányada maga is sportol, — vagy legalább is nagy sportbarát — és szívesen látná a vásznon egy-egy sportág népszerű, szórakoztató ismertetését. Ilyen zsánerű kisfilmet mutatott be a Fox az elmúlt évadban a golfozásról a legkiválóbb amerikai golfbajnokok közreműködésével. Csak az volt a hiba, hogy talán éppen a golf az a sport, amelyet nálunk legkevesebbé kultiválnak. (Amerikában nagyon népszerű.) De hálás dolog lenne például a teniszről kultúrfilmet készíteni. A nagyközönség teniszrajongó része örömmel venné, ha a szórakozáson keresztül tökéletesítenék kedvenc sportjában, rámutatnának esetleges hibáira, melyeket talán sohasem vett volna észre és a helyes stílust mutatnák be neki. A mozibájáró közönségnek az a része, amelyik nem teniszezik, könnyen kedvet kap erre a sportra egy ötletes, a teniszt jól propagáló kisfilm hatása alatt. Így a film — természeténél fogva — elsőrendű propagandaeszköz a testedzésnek minél szélesebb körben való elterjesztésének szolgálatában, s ezen a téren is nagy nemzeti feladatot teljesített.

Ebben a néhány sorban igyekeztünk összefoglalni a film és a sport kapcsolatát, melyek a jövőben remélhetőleg mind jobban elmélyülnek, egyaránt használva a magyar sportnak és a magyar filmnek.

KÁDÁR MIKLÓS

A jó hangleadás titka:

Superfon fotocella

Hatalmas hangerő, teljes zűrejmertesség, hosszú élettartam, olcsó ár

Normál típus P. 62' -
Speciál típus P. 85' -

Kinovox

Fém membrános permanens hangszóró

Gerjesztés nélkül működik, ezért valóóáramú bugása nincsen. Hangszínezele tökéletes, érzékenysége a külön egészen erős mágnese s tr folytár (cca. 12.000 Gauss) ren kívülüli. Megbizha ó, gazdaságos.

Ára: P. 275' -

Hozzávaló fém és masszatölcsérek nagy választékban.

Vezérképviselő és kizárólagos eladás

Electric

Kinotechnikai Vállalat

Bpesti, VIII., Röck Szilárd-u. 18.
Telefon: 34-47-82.

hang-
és
képanyag
a
legtökéletesebb

M O Z I

SZERKESZTI: VITÉZ MORVAY PÁL
A MMOE ÜGYVEZETŐ AELNÖKE
MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDELYESEK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

**A miniszterelnök rendelete
a mozik társulási szerződése ügyében**

(Megjelent a BUDAPESTI KÖZLÖNY 1940. VIII. 3.-i 174. számában.)

**A m. kir. minisztériumnak 5.660/1940. M. E. számú rendelete
A mozgófényképüzemi jogositványok hasznosítása tárgyában
kötött társulási szerződések hatályának megszüntetése**

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931:XXVI. t.-c. 2. §-ában foglalt és legutóbb az 1940:XVII. t.-c. 1. §-ában meghozzabított felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

1. §.

A mozgófényképüzemi jogositványok hasznosítása céljából kötött és a 6.900/1923. B. M. számú rendelet, illetve a 640/1930. M. E. számú rendelet időközben hatályon kívül helyezett 2. pontjában meghatározott társulási szerződések, amennyiben azoknak érvénye időközben bármely okból meg nem

szűnnék, 1941. évi július hó 31. napján hatályukat veszítik.

2. §.

Az 1. §-ban említett társulási szerződések hatályának megszüntése miatt kárterítés, vagy végkielégítés iránt igény nem támasztható.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1940. augusztus hó 2-án.

Gróf Teleki Pál s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

nál pedig az ottani rendőrhatalóság által kiállított arcképes igazolvánnyal kell bírniok és az igazolványt a menetjegy vizsgálatot végző közegeknek fel kell mutatniok.

Amennyiben pedig a b) pont alá tartozó engedélyeseknél a filmszállítást az engedélyes oly megbízottja látná el, aki egyben a mozgóképszínház nem felelős ügyvezetője, úgy a megbízotti minőséget az engedélyes köztestület, illetve egyesület által kiállított igazolvánnyal kell igazolni.

Fenti elhatározásomról a m. kir. belügyminiszter urat egyidejűleg az azal a kéressel értesítettem, hogy az illetékes közigazgatási és rendőrhatalóságokat a fentieknek megfelelően utasítsa.

Budapest, 1940. évi július hó 27-én.

A miniszter rendeletéből

Dr. Müller s. k.,

m. kir. kormányfőtanácsos
m. kir. államvasuti igazgatóhelyettes

BALLA SÁNDOR PÉNZTÁRCÁJA

irataival együtt eltűnt. Kéri a kartársakat, hogy az esetben, ha reávaló hivatkozással az ő névjegyével vagy bármilyen iratával bárki könyöradamányokat gyűjt, adják át az illetőt a rendőrnök.

**Filmeknek vasúti kocsiban kézipoggyászként
való szállítása**

A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 1938. évi április hó 10-én kelt 12.572/1938. VI. sz. alatti intézkedésének módosításaként az alábbiakat közli:

Fenti tárgyban elem terjesztett javaslatára annak részbeni módosításával az alábbiakat rendelem:

Az 1936. évi augusztus hó 1-től érvényes Személydíjszabás II. Rész 5. szakasz I. fejezetének 22. pontjában foglalt korlátozástól eltérőleg megengedem, hogy a bérletjeggyel rendelkező alább megnevezett személyek — a díjszabásban előírt csomagolási feltételek betartása mellett — filmet tartalmazó csomagot kézipoggyászként a vasúti kocsiba bevihessenek és ily módon szállíthassanak:

a) Oly vidéki mozgószínházaknak, amelyeknek engedélyese természetes személy:

1. az engedélyes;
2. az engedélyes mozgószínházának felelős ügyvezetője.

b) Oly vidéki mozgószínházaknál, amelyeknek engedélyese valamely köztestület vagy egyesület;

az engedélyes egy megbízottja, aki lehet a mozgószínház felelős ügyvezetője is.

c) Oly vidéki mozgószínházaknál, amelyeknek engedélyese, a b) pont alá nem eső jogi személy;

az engedélyes mozgószínházának felelős ügyvezetője.

A fenti a.—c. pontokban megnevezett filmet magukkal vivő személyeknek saját személyükre kiállított külön-külön bérletjeggyel kell rendelkezniük. Ezenfelül az engedélyes, illetve felelős ügyvezetői minőség igazolására a községi mozgóképszínházaknál az illetékes járási főszolgabíró, a városi mozgóképszínházak-

**REPRIZFILMEK ÉS HÁROMÉVESNÉL
IDŐSEBB MAGYAR FILMEK
BESZÁMITÁSA**

Többirányú érdeklődésre közöljük, hogy a kiadott rendeletekből magától értetődően következik és a belügyminisztériumban nyert felvilágosítás szerint is fennáll, hogy a magyar reprizfilmek és a három évesnél idősebb magyar filmek a magyar százalékba nem számíthatók be, de nem számítanak külföldi filmeknek és ezeket a kötelező magyar százalékot nem kell lejátszani.

EZÜSTLAKODALOM

Paal László, a kiskunlacházai Népszínház mozgó engedélyese f. hó 8-án tartotta a nejevel, született Zoller Terézszel 25 éves házassági évfordulóját. Az egész szakma jókívánatait tolmácsoljuk családi ünnepek alkalmával.

Premiermozik műsora:

ÁTRIUM
CASINO
CITY
CORSO
DÉCSI
FORUM
OMNIA
RADIUS
ROYAL APOLLO
SCALA
URÁNIA

Oz
Szellemek földje
Mimi
Newyorki házasság
Buldogg Drummond
Ámor az autóban
Az alvilág vendége
VIII. Henrik
Egy nő miatt
Éjjeli menedékhely
A francia összeomlás

aug. 1-től
aug. 7-től
aug. 8-tól
aug. 5-től
aug. 10-től
aug. 5-től
aug. 2-től
aug. 2-től
aug. 8-tól
aug. 8-tól
jul. 29-től

Metro
Kormos
Fox
MFI
Harmónia
Kárpát
Tobis
Mozgóképz.
MFI
Mozgóképz.
UFA

Vidéki gyakorlattal rendelkező
Ü Z E M V E Z E T Ő T
alkalmaznák szeptember 1-én induló
üzememben.
Cím: FABÓ JÁNOS, Ujdiósgyőr.

Az évad kimagasló filmeseménye!

Puskin „Postamester” című regénye

Tourjansky mesteri rendezése

Harry Baur felejthetetlen alakítása

Forum filmszínház megjelenése

VÁGYAKOZÁS

(A POSTAMIESTER)

Történet az orosz cárizmus idejéből

A lillafüredi II. Nemzeti Filmhéten nagy sikerrel bemutatott francia mestermű

NAGY FILM!

NAGY SIKER!

NAGY ÜZLET!

CZAUPPER MIKLOS

**Helikon filmkölcsönző és
filmkereskedelmi vállalat**

Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 24

Telefonszám: 133 – 705

TECHNIKA

SZERKESZTI: KARBAN JÓZSEF

A trükkfilm őse

1896-ban történt, hogy egy bizonyos Méliès nevű úr, aki hol Párisban, hol Montreuilben élt, felkeresett egy bizonyos Lumière nevű urat, aki hol Párisban, hol Lyonban tevékenykedett és bizonyos üzleti összeköttetést akart vele létrehozni. Abban az időben még senki sem sejtette (még az imént említett urak se), hogy ebből az üzletből olyan hatalmas valami fog kiterelvényesedni, ami az emberek száz- és százmillióira lesz hatással és valósággal forradalmasítani fogja a kultúrát.

Méliès és Lumière urak nem sokat törődtek akkor a kultúrforradalommal, hiszen nem is sejtették, hogy be fog következni. Méliès úr egyszerűen meg akarta vásárolni Lumière úrnak egyik jelentéktelennek látszó, de érdekes találmányát. Dehogyan gondoltak ők arra, hogy ez a találmány aztán nemsokára teljesen átalakítja a világ kulturális életét. Méliès úr ígért a találmányért Lumière úrnak előbb tíz, majd húsz, végül ötvenezer frankot, Lumière úr azonban visszautasított minden ajánlatot, elsősorban azért, mert becsületes ember volt és a saját találmányát nem tartotta annyira értékesnek, hogy azért olyan hatalmas összeget vágjon zsebre. Úgy gondolta, hogy ha elfogadná Méliès úr ajánlatát, egyenlő volna a rablással. A szobanforgó találmány, amelyet Méliès úr olyan sóvárogva kívánt megszerezni, a kinematográf volt. Louis Lumière, a kinematográf feltalálója volt az egész világot immár behálózó hatalmas iparágak, a mozgóképiparnak a szülőatyja. Az ő ötletéből születtek és fejlődtek hatalmasra a filmeket gyártó világcégek; az ő találmánya nélkül Greta Garbo, Clark Gable, Fred Astaire meg a többiek mind még ma is ismeretlen cseppeként vegyülnének el az embermilliók tengerében.

Méliès azonban már akkor érezte, hogy ennek a találmánynak jövője van. Ezen akart meggazdagodni és erre az ábrándjára fizette rá végül az utolsó ingét is. Igaz, hogy ez a letörés csak húsz év után fejeződött be egészen, de akkor aztán alaposan. Méliès, akinek jelentékeny vagyona volt, húsz évig bírta magát felszinen tartani.

Méliès, Lumière visszautasítása ellenére sem mondott le arról, hogy találmányát kiaknázza. Végre is nemcsak Lumière volt az egyetlen ember, aki mozgóképfényképeket készített. Az amerikai West Orange-ban Thomas A. Edi-

son is elég eredményes kísérleteket végzett a mozgóképfényképezéssel, sőt már előállított egy történelmi tárgyú filmet is, amelyben Stuart Máriát, Skótszág királynőjét a közönség szemeláttára lefejezik. Méliès is látta ezt a filmet és meggyőződött a nagy sikerről is, amelyet a lefejezési jelenet aratott. Ez még jobban felcsigázta vágyakozását egy olyan gép után, amellyel ilyen felvételeket lehet készíteni. És szerzett is. Sokan azt állítják, hogy ő maga eszkábált össze magának ilyen kamerát, mások szerint Londonban vásárolt egy gépet. Hogy melyik verzió az igaz, nem fontos. Valószínű azonban, hogy — lévén Méliès afféle örökké fűró-faragó ember

Méliès

— az előbbi verzió az igaz és ő maga csinált magának felvevőgépet. Tény az, hogy néhány hónappal később Méliès már maga gyártott filmeket és egy-két évvel később saját ötleteivel tökéletesítette magyártotta felvevő- és vetítőgépeit. Könnyen tehette, hiszen — varázsló volt.

A mozgóképfénykép abban az időben olyan hihetetlenül fantasztikus és csodálatos valami volt, hogy sokan valóban varázslatnak tartották. A filmvetítógép őse, a „bűvös lámpa” a „laterna magika” is már bámulatba tudta ejteni az embereket, pedig ezek csak mozdulatlan figurákat varázsolnak a fehér lepedőre. Amikor azonban Méliès színházában a mozdulatlan figurák megelevenedtek, az már a csodák csodája, valószínű varázslat volt. És Méliès, aki hívatásos bűvész volt, kétségkívül ámulatba ejtette az embereket ezzel az új csodával.

Méliès varázslatos mozgóképeit először a Galérie Vivienne kicsiny színházában mutatta be, azután pedig a Grévin Museum „Cabinet Fantastique”-jában. Ez a múzeum egy barátságatlan, homályos bolthelyiségben volt, ahol a legbékésebb egyetértésben tartózkodtak együtt a híres rabógyilkosok és a királyok élethű viaszfigurái. A múzeum örei éppen olyan csendesek és mozdulatlanok voltak, mint a viaszfigurák. Némán vették át a beelőjegyeket a látogatóktól és szólanul lebbentették félre a molyrágta függönyt a csodálatos tükörlabirintus bejáratánál, ahol az ó-egyiptomi palota oszlopai között titokzatos gőzfelhők csillogtak egy még titokzatosabb rejtett lámpa zöldes fény-sugarában.

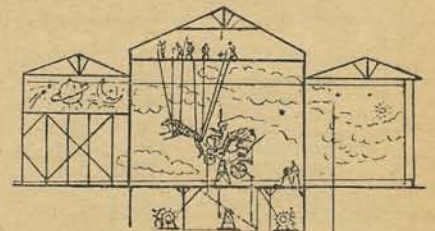
Ez a varázslatos, titokzatos bolt volt Méliès világa. Az érdeklődés azonban napról-napra fokozódott, a kis helyiség szűknek bizonyult. Méliès tehát megvette az akkoriban híres bűvész, Robert Houdin színházat. Houdin, „a modern csodák atyja” melléknevet viselte. Méliès-nek „a lehetetlenségek atyja” jelzőt adták. Külső megjelenésében is volt valami diabolikus, amit mesterségesen is fokozott. Méliès a filmben új, hatásos trükköt látott, ami bűvészműtafványait frappánsan egészítheti ki. Nem is volt vele ennél több célja. Filmjeinek jeleneteit maga tervezte, fényképezte, sőt legtöbbször maga is játszotta.

Méliès fáradhatatlan volt az új trükkök kieszelésében. Jó tulajdonsága: a rendkívüli találékonyság sohasem hagyta cserben. Egy alkalommal Párisban, a Place de l'Opera élénk forgalmát fényképezte magagyártotta kamerájával. A gép azonban egyszerre csak felmondta a szolgálatot és megakadt éppen akkor, amikor egy utasokkal megrakott omnibusz haladt el előtte. Persze, amíg Méliès a makacskodó gépet megjavította, az omnibusz már messze járt, de éppen akkor, amikor újra „forgatni” kezdett, haladt el előtte egy — halottas kocsis. Amikor aztán ezt a filmet leve-títették, a közönség odavolt az ámulattól, amikor a zsúfolt omnibusz a forgalmas, nyílt téren, mindenki szemeláttára átváltozott halottaskocsivá. Hallatlanul csodálatos trükk volt ez — akkor!

Méliès igen takarékosan bánt az anyaggal és nem akarta eldobni ezt a most említett felvételt. Hogy kárba ne

Trükkfilm. 1906-ból

A trükk szerkezete

„A Tündérszitakötő”

„Az elvarázsolt kastély”

vessen, kitalálta az átúsztatást. Így változott az omnibusz halottaskocsivá. De kitalált egyéb trükköket is. Ő készítette például először lassított felvételt — minden különleges optikai segédeszköz nélkül. Készített továbbá visszafelé forgatott felvételt is, aminek hallatlan sikere volt. Hogyisne! Hiszen elképesztően csodálatos látvány volt, amikor valaki — mondjuk — gyönyörű fejest ugrott az uszoda medencéjébe, aztán megcsinálta ugyanazt az ugrást a vízből az ugródeszkára visszafelé. Csoda volt ez akkoriban! És ő volt az első, aki a nagy építkezések helyett apró modelleket készített. Sőt: ő mutatta be az első hangos filmet is, amelynél a hangot egy fonográf viaszhengere vette fel és együtt játszott le a filmmel. A rajzos trükkfilmekkel is jóval megelőzte Walt Disneyt. De ő készítette először olyan filmet is, amelyben ugyanaz a szereplő, ugyanabban a jelenetben kétszer is jelen van, sőt barátságosan kezét is szorít önmagával. Tény az, hogy a híres Griffith is megcsinálta egyszer egyik filmjében azt a trükköt, hogy William Boydöt 13 példányban szerepeltette egy és ugyanabban a jelenetben. Méliès azonban ezt már jóval előbb és jobban megcsinálta, amikor egy filmjében egy nagy zenekar valamennyi hangszerén ő játszott, sőt ő maga vezényelte is az egész zenekart.

Méliès alkalmazta először a felvételeknél a mesterséges fényt Montreuilben, ahol egyébként saját háza és állandó lakása volt és ahol színpaddal egybeépített fényképész-műtermet rendezett be magának. A műterem fel volt szerelve mindenféle színpadtechnikai kellékkel, amiket mind maga állított

elő. Volt ott sülyesztő, csapóajtó, láthatatlan röpítő zsinór, hullámverő, szél- és ködfejlesztő gépezet, záporkészülék stb., akárcsak a párisi *Théâtre Chatelet* színpadán, ahol akkoriban egy rantsztikus tündérvjátékot mutattak be. A *Chatelet* lebegő koporsói, sziszegő kigyói, tűzokádó sárkányai, repülő ballettjei nem arattak olyan átütő sikert, mint „a lehetlenségek atyjá”-nak csodálatos filmmutatványai. Méliès készítette az első filmriportot is: ő forgatta a VII. Edward angol király koronázásáról készült filmet — Montreuilben, ügyesen maszkírozott színészekkel és miniatűr díszletekkel, még jóval a tényleges koronázási ünnepségek előtt, úgy, hogy a kész „riportfilmet” már a koronázás napján be is mutathatta.

Mai szemmel nézve éppenséggel nem csodálkozunk Méliès technikai készségén, inkább találékonysága az, amely csodálatra készítet. Méliès egyszerű díszlet- és kosztümtervező volt eredetileg, ami tudvalevőleg dús fantáziát igénylő foglalkozás és Méliès-nek valóban nem kellett egy kis fantáziáért a szomszédba menni. Rájött arra, hogy az akkori nyárspolgárok egyszerű lelkét mennyire meg tudják fogni a hihetlennel látszó, fantasztikus dolgok és ezt akarta kamatoztatni magának, amikor szakított a díszlettervezői pályával és felcsapott bűvésznek. Mutatványai és trükkjei ma már, a több mint negyven év távlatából egészen egyszerű dolgoknak látszanak, de abban az időben még a tanult, felvilágosodott emberek közt is sokan hittek abban, hogy Méliès az ördöggel cimborál. Mutatványai ma már legfeljebb egy harmadrendű vándorcirkusz műsorán jelenthetnének attrakciót.

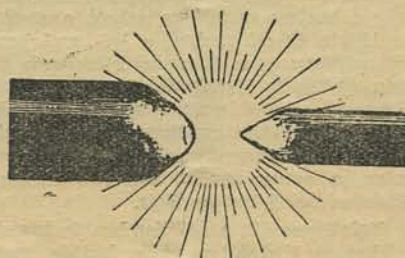
Méliès több, mint 4000 filmet készített, mielőtt sorsa beteljesedett volna. Végül előtte is megjelent a *Sötétség Fejedelme*, akinek eladta lelkét. A *Sötétség Fejedelme* pedig a — filmtechnika fejlődése volt. A film rohamosan kezdte meghódítani a világot és amilyen gyors iramban fejlődött, olyan arányban zuhant Méliès lefelé. Már elvesztette egyeduralmát és — vagyonát. 1914-ben pergették meg a dobot a háza fölött és filmjeit is — amelyek pedig filmtörténeti szempontból is nagyon becsek lennének, ha még megvolnának — árverési hiénák kezén keresztül jutottak valami celluloid-feldolgozó gyárba, ahol gombokat és egyéb celluloid tárgyakat készítettek belőlük.

Méliès ezután már csak vidéken játszott holmi kabarétréfákat és napról napra mélyebbre süllyedt, végül már egy lóvasúttársaság istállójában húzódtott meg az egykori gazdag háztulajdonos. A film pedig — amelynek ő is úttörői közé tartozik — mérföldes léptekkel rohant előre a fejlődés útján. De azért nem feledkeztek meg róla sem, hiszen sokan emlékeztek még rá a film korifeussá lett nagyságai közül. Egy napon felfedezték Méliès istállóbeli szállását, elmentek érte, ünnepelték, érdemrendet tüztek kopott kabátjára és felkérték, hogy mutasson be valamit régi filmjei közül. Méliès keserű mosollyal mutatott — nadrággombjára: „Lehetséges, hogy ez is egyik régi filmből készült...” És a filmek helyett bemutatott néhány — kártyatrükköt...

1938-ban halt meg Méliès az elaggott filmszínészek menedékhelyén...

K. J.

Moziszenét

rendelje

Budapest, VII., Erzsébet-körút 8.

Molnár Ferenc
velitőszén-kereskedőnél

Telefon: 140-736, 222-105

Premier Plan

KRUPKA ANDRÁS

A pirosposzsgás, őszhajú fiatalember 61 esztendő. Húszéves korában elvégezte a sziniiskolát és egy sereg vidéki színpadon énekelt, buf-fóskodott és jellem szerepeket játszott. 1909-ben a Bonbonniere kabaré tagja lett, 1910-ben pedig a Király Színházban lépett fel operettekben. 1912-ben „A feleségem hű aszszony” című moziszkéceset rendezte és fel is lépett benne. A következő évben, felbuzdulva a nagy sikereken, saját vállalkozásában csinálta a „Robinson Krausz” című Karinthy-szkéceset. Ekkor jegyezte el magát a filmszakmával. 1915-ben, Kovács Gusztáv testvéröccsével megalapította a Krupka-féle filmlaboratóriumot, amelyet most is vezet. Az egykori primitív műhely természetesen ma már modern gépekkel felszerelt gyári üzemmé növekedett a zúglói filmnegyedben. Nevéhez sok technikai újítás fűződik, többek között a film-sziluettek és a domborhatású filmek. Első és utolsó filmszereplése „Az apostol” című néma filmben zajlott le, amelyben Petőfit személyesítette meg. Mi még láttuk őt színpadon, szkecsben, filmen és ne haragudjék meg érte, ha igazi hivatása területén, a filmlaboratóriumban tetszik nekünk a legjobban, még akkor is, ha ő maga néha, jókedvében, visszatér első szerelméhez és előad vagy elénekel emlékül valamit egykori szerepeiből. Isten éltesse a pirosposzsgás, őszhajú fiatalembert!

Az önálló Filmkamara elé

Nincsen az országban hozzáértő ember, aki ne lelkesedett volna annakidején a kamarai intézmény megteremtése fölött, s ha a film és a színpad összekapcsolásában némelyek láttak is nehézségeket, a kamarai vezetés összetételében biztonságát látták annak, hogy az ütközőpontok letompulnak s a közös fórum is meg tud felelni hivatásának.

Hogy az elgondolás gyakorlatban nem vált be, annak okait igen helyesen és tárgyilagos, hozzáértő megállapítással mind a film, mind a színművészet hivatott képviselői egyformán látták s így vált csak lehetséges szétválasztásának kérdését immár törvény szabályozza.

Sem e sorok írója, sem azok, akikkel a filmügyek művészi részét egyesületi keretek között évtizedeken át képviselték, semmi érdemet sem látnak abban, hogy a film és színpad kapcsolatát mindig csak egyetlen pontban keresték és állandóan ebben a pontban találták is meg, s ez a színészkérdés.

Az a kollektív szerződés, amit a Filmegyesület annakidején a Budapesti Színészsövetséggel együtt megalkotott, s amely ideig-óráig életben is volt, tulajdonképpen ki is merítette a film és a színpadi művészet közös ügyeit, s a Kamara, mikor magára vállalta a színművészet tényezőinek, a színészeknek dolgát, s ezen túlmenően a színpad egyéb területén a szerző, fordító, író tevékenységével nem foglalkozott, nyilván elviselhetetlen terhet kapott a filmszínészet tényein kívül a gyártás, a forgalmazás, a teljes technikai terület és magának a filmnek, mint irodalmi műfajnak szellemi megteremtésével együtt járó személyi és dologi ügyeivel. Azok a szakemberek, akik ezt előre látták, ne örvendezzenek, hogy ime, igazuk volt, mert a szétválasztás ténye maga még nem jelent a teljes, az ideális megoldást, s a kamarai intézmény sem lehet kivétel a közösségi munkára rendelt alakulatok sorsában. Kísérletek, tervek előznek meg mindent, amíg azok a gyakorlati célok-nak megfelelnek.

A külön úton járó Filmkamara a maga önálló életét tagadhatatlanul azon az ösvényen indítja el, amit a Filmegyesület taposott ki évtizedeken át és igyekezni fog megoldani a Színészkamarával elválaszthatatlanul összekötő egyetlen kérdést, a színészproblémát. Ezt eddig még csak egy kísérlet próbálta helyes mederbe terelni, az az első és egyetlen kollektív szerződés, amelyet — mint fentebb említettem — az Országos Filmegyesület és a Budapesti Színészsövetség alkottak meg, s amelyet a gyártók testülete is elfogadva, a két gyárban, a Hunniában és a Magyar Filmiroda telepén életbe is léptettek. Az önálló Filmkamarának tehát nincs égetőbb kérdése, mint a gyártás egyik vezető tényezőjének, a színészügynek intézményes rendezése, a színpadon is működő színészek érdekei nézőpontjából is.

Felelevenedik a színész kettős tagsága a kettős illetékben is, a kettős szerződéskötelezettség elég bonyolult kérdésorozata, a film és színpadi szereplés sorrendjének presztizskérdése, s mindaz a kérdés, amelyre már van is felelet az említett kollektív szerződésben, de olyan

megoldás, amely a törvény erejét alkalmazó kamarai intézmény méltóságának megfelelően, még nincs.

Amerikát kivéve, mindenütt probléma a színpadi játék és a filmszereplés kapcsolata, s így senkiségi gondol arra, hogy nálunk úgy válasszák szét a film- és színpadi színész munkáját, mint Amerikában, ahol ahány gyár, annyi színészgárda és mind független a színpadtól, de azt igenis minden filmművészeti szakember tudja, hogy bizonyos tehermentesítő, kizáróan filmen szereplő színészgárdára igenis szükség volna.

A Színészkamara egyik fontos feladata a színészkérdés is és mi sem természetesebb, hogy a színpadi színész oktatásában a filmszereplés művészetének ismerete is kell, hogy helyet kapjon. De mi akadályja lehet annak, hogy a Filmkamara is gondot fordítson filmszínészgárda nevelésére, hogy megteremtse azt a filmszínészyangot, amellyel ellensúlyozhatja azt a terhet, amit a színpadi színész színpadi elfoglaltsága jelent az egyidejű filmszerződéssel?

Mint a tüzijáték millió rakétája, úgy röppennek fel talán az ötlet ellen a lát-szólagosan helytálló ellenvetések nyilai. Holott nem történnék más, mint az, hogy a színpadi pályára készülők két irányban indulnak el. Az egyik rész a színpad felé, ahol a filmmel is megismerkedik, a másik a film felé, ahol a színpadon is érvényesülő tudással fejezi be tanulmányait. A sztár, a tehetség, a zseni az egyetemes művészet csúcsteljesítményében úgyis találkozik, a közepes anyag pedig ott helyezkedik el, ahol eddig. A selejtessel nem kell törődni, legfeljebb olyan módon, hogy a selejtes anyagot el sem indítják a színi pályán. A megoldás jövőjének képéhez tartozik, hogy mind a színpad, mind a film rendelkezni fog a segéderők és a statisztéria számára hivatott táborokkal, — meg fog szünni számos olyan panasz, amiről hasábokat lehet írni — és művészet lesz a filmszereplés is, mint a színpadi, amelynek zártsága eddig is kirekesztette és ezután is távoltartja a nemhivatottak tömegét.

A két tábor egészségesen, művészi rokonsággal egészíti ki egymást, mindkét fórumnak meg volna a módja arra, hogy egyénileg bírálja el az átminősítési szándékot. Ha az önálló Filmkamara ebben a vonalban keresi független életének útját, el fog tűnni a két Kamara közül a lappangó elsőbbségi, felsőbbrendűséget sejtető, szóval hatalmi kérdést előidéző okok egész tömege. A két Kamara — a megalakuló zeneművészeti kamarát is ide állíthatjuk, mint harmadik tényezőt — zavartalanul, egymást természetesen kiegészítve töltheti be hivatását.

Ha a színészkérdés ügye megoldódott, a Filmkamara minden kérdésben egyedülállóan csak célirányosan képviselheti a filmművészet minden ágában működő tagjainak érdekét, ha azonban a színészkérdést éppen úgy nem tudják megoldani, mint ahogyan az a bizonyos kollektív szerződés is csak félmegoldást talált, a két Kamara egymásrautaltságában sok zavarral kell megküzdnie a két vezetőségnek.

ÚJ FILMEK

Newyorki házasság

(That Girl from Paris)

Írta: Jane Murfin és J. Carey Wonderly
 Filmre írta: P.J. Wolfson és Dorothy Yost
 Zene: Arthur Schwartz
 Rendezte: Leigh Jason
 Főszereplők: Lily Pons, Gene Raymond,
 Jack Oakie, Misha Auer, Frank Jenks,
 Hermann Bing, Lucille Ball
 Gyártotta: RKO
 Beszél: angolul
 Magyar szöveg: Vácsi Dezső
 Hossza: 2590 méter
 Cenzúra: aluli
 Kölcsönző: MFI
 Bemutatta: Corso, augusztus 5

*

Nicole Martint, röviden Nikkyt, a párisi opera sztárját nagybátyja kényszeríti házasságra Paul de Vry-val, a gazdag impresszárióval. Nikky elmege ugyan az anyakönyvvezetőig, de onnan megszökik

és parasztleánynak öltözik. Így találkozik Windy McLean-nal, az amerikai jazzkarmesterrel. Windy zenekarával egy Amerikába induló hajóra száll és legnagyobb meglepetésére kabinjában találja Nikkyt, amikor az óceánjáró már elindult. A potyautast felfedezik és Nikky mint fogoly teszi meg az utat. New Yorkba érve csodálkozva látja, hogy Windyt menyaszszoanya, Claire fogadja. Newyorki szállásán a zenekart egy a kivándorlókat ellenőrző hivatalnok fogadja, aki a zenészeket a francia lány megszőktetésével vádolja. Nikky valóban megszőkött a hajóról és elbűjt a fiúk lakásán. A zenészek, mert figyelik őket, kénytelenek egyelőre lakásukban tartani a lányt. A társaság vidékre szerződik. Nikky váratlanul nagy sikert arat énekszámával, míg Claire táncprodukciója Nikky jóvoltából botrányba fullad, Claire bosszúból elárulja a francia lányt, akinek az egész társasággal szöknie kell a mulatóhelyről. A lehetetlen helyzetben végre megoldást találnak a zenészek. Sorsolás útján döntenek, ki vegye feleségül Nikkyt, aki, ha amerikaihoz megy nőül, megszabadul a hatósági üldözés elől. Windy vállalja a feladatot, annál is inkább, mert időközben beleszeretett a lányba. Nikky azonban meg tudja a trükköt és hallani sem akar

a házasságról. Az egész társaságot letartóztatják. Ezalatt New Yorkba érkezik Nikky nagybátyja és volt vőlegénye, akik kiszabadítják a lányt. Nikky viszont a fiúkat szabadítja ki, s a végén a jazzkarmester felesége lesz, mert mégis csak őt szereti és nem az impresszáriót, aki New Yorkban is hoppon marad.

*

Lily Ponsnak eddig még csak egy filmjét mutatták be nálunk de már azzal is meghódította a közönséget a világhírű énekesnő. Most egy burleszk határain járó vigjáték szolgáltatja a keretet, hogy csillogtathassa énekművészetét. A „Sevillai borbély” tarantellája és a Kék Duna keringő (jazzkísérettel) szerepel többek között Lily Pons műsorán, mely a zenekedvelőknek külön élményt jelent. Ezek biztosan nem fogják elmulasztani a kiváló operaénekesnő új filmjét. A nevetésről a „Vadmacskák”-nak nevezett zenekar három tagja: Jack Oakie, Misha Auer és Frank Jenks gondoskodik. De nemcsak a komoly zene hívei gyönyörködnek a Metropolitan kolaratüresillagának hangjában, hanem a jazzkedvelők is találnak kedvükre való muzsikát.

K. M.

RITA JOHNSON

Hol lép a jövő nagy sztár első ízben színpadra? Az iskola dobogóján, ahol a vizsgaelőadáson kapja az első szerepet és később életírói rendszerint megállapítják, hogy már a vizsgaelőadáson felütné nagy tehetségével, mikéjával és rutinjával. Rita Johnsonnak, a hollywoodi művészgeneráció fiatal és tehetséges tagjának nem ez jutott osztályrészül. Amikor Worcesterben, Massachusetts államban, a felső leányiskolát végezte, a vizsgaelőadáson ő is szeretett volna szerepelni, szerepet kért tehát az igazgatótól, aki próbát csinált vele és megállapította, hogy soha életében nem lesz színésznő. Rita Johnson nagyon szeretett volna színpadra kerülni, de négy évig járt az iskolába anélkül, hogy szerephez jutott volna.

Amikor évekkkel később aláírta szerződését a Metro-Goldwyn-Mayer gyárral, az első gratuláló táviratot a felsőleányiskola igazgatója küldte neki.

Ezért, ha Rita Johnson életét akarjuk néhány mondatban ismertetni, a kötelező mondatot a korán megnyilvánuló tehetségéről, sajnos, mellőznünk kell. Rita Johnson valóban érzett magában tehetséget, vagy talán nem is annyira tehetséget, mint inkább kedvet a színpadon való szerepléshez. Iskoláinak elvégzése után anyja tea-roomjában vállalt munkát azért, hogy keresetéből színiskolai tandíját kifizethesse és egyszer egy héten bement a közeli város színiiskolájába — harminc mért-földnyire szülei lakásától — hogy ki-elégíthesse vágyait. Később zongorázni tanult és ebben felülmulta kolléganőit. Miután azonban a színészi pálya egyelőre nem ígért babérokat, viszont a kis Rita mindénáron érvényesülni akart, elhatározta, hogy másképp szerez dicsőséget. Jó úszó volt és olimpiakon akart lenni, arra gondolván, hogy ha valamilyen olimpiai győzelemmel az újságok első oldalára kerül a neve,

akkor könnyebb lesz szerződést kapnia a színpadon. Miután azonban Worcesterben nem volt olyan uszoda és sporttelep, ahol kellő tréninget fejthetett volna ki, erről is le kellett mondania.

Végül derengeni kezdett Rita vágyai felett az ég. Egy staggione jelent meg Worcesterben és ennek igazgatójánál jelentkezett a színpadért hevülő fiatal lány. Szerepet kért és az igazgató

lekötelező szívességgel fogadta, mondván, hogy ha megfelelő mennyiségű jegyet elhelyez arra az előadásra, amelyen fellép, akkor szívesen ad módot neki az érvényesülésre. Rita Johnson nekiállt és ismerősei, barátai között valóban elhelyezett egész csomó jegyet. Mire a társulat megérkezett, amelynek tagjai között volt Rosalind Russel és Madge Kennedy is, már ko-

moly eredményt mutatathatott fel — jegyeladás terén. Két héti játszott a társulat Worcesterben, Rita Johnson két héti szorgalmasan tanulta a szerepét, két hét múlva azonban az igazgató egy szép reggelen eltűnt, otthagya a társulatot a kisvárosban, viszont a Rita által összeszedett pénzt magával vitte.

Rita ismét visszament a tea-roomba dolgozni és most azért dolgozott, hogy visszafizethesse barátainak és ismerőseinek a jegyek árát, amit az igazgató magával vitt. A nagy akaratú azonban végül is termelt valami kevés eredményt. Ritának sikerült szerződést kapnia egy staggionehoz, amelynek sztárjai Florence Reed és Conrad Nagel voltak. Innen Dannis King és Eva La Gallienne társulatához került, végül eljutott New Yorkba is a Theater Guild színpadra.

A hollywoodi utánpótlás állandó newyorki megbízottai azután innen viték el Hollywoodba, a Metro-stúdióba, ahol csakhamar megkapta első szerződését, első szerepét és ma már számtalan Metro-film női vezetőszerpét játssza. Legközelebbi filmjében már sztárszerepet kapott. A „Nick Carter nem téved” című új Metro-filmben, amelyben a mesterdetektív szerepét Walter Pidgeon alakítja, komoly, fontos és érdekes szerephez jutott.

Egyéniségére legjellemzőbb a következő felsorolás, amit a Photo Play közölt nemrégiben. Kedvenc szerzői: Glasworthy, Hugh Walpole, Maupassant, kedvenc drámaírói: Noel Coward, O'Neill és Ibsen, a festők közül imádja Van Goghót és a világtörténelem nagy nőalakjai közül legjobban Erzsébet királynőért és Stuart Máriaért rajong. Kedvenc zenedarabja Debussy „Egy faun délutánja” című suit-je.

Ez a kis felsorolás mutatja, hogy a művészkolónia Rita Johnson személyében nagyon intelligens, rokonszenves és tehetséges egyéniséggel gazdagodott.

Egy nő miatt

(Jean Doré)

Írta: Tristan Bernard

Filmre írta: Tommaso Smith

Zene: Guiseppe Mulé

Rendezte: Mario Bonnard

Főszereplők: Emma Grammatica, Evi Maltigliati, Sergio Tofano, Lamberto Piccolo, Leonardo Cortese

Gyártotta: Scalera

Beszél: olaszul

Magyar szöveg: Vitéz Miklós dr.

Hossza: 2307 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: MFI

Bemutatta: Royal Apollo, augusztus 8

*

Kis francia vidéki városban él madame Doré, Jacques nevű húsz éves fiával. A fiú beleszeret a helyi lap szerkesztőjének gyönyörű feleségébe. Fanny viszonzza a maga módján a fiú rajongását. Titkos sétákra megy vele az erdőbe. Így találkoznak július 14-én is. Az asszony izgattott az esti táncestély miatt. Párisból hozott ruhát, de 5000 frankkal adós maradt. Fanny szólni sem mer anyagi gondjáról az urának, mert az még alkalmazottait sem tudja fizetni. Ilyen gondterhesen megy el a bálba, ahol ott van már Jacques is édesanyjával. A fiú észreveszi, hogy az imádott asszony feltűnően kokettál Michaud-val, az uszorással. Michaud hajlandó az 5000 frankot kölcsönadni az asszonynak, ha az maga jön fel lakására a pénzért. Fanny nem tudja erre rászánni magát. Jacques szemrehányással illeti Fannyt, hogy Michaud-val kokettált. Fanny a fiú hosszas könyörgésére megígéri, hogy másnap háromkor bejön édesanyja üzletébe. Itt a fiú kivieszi Fannyból a szomorúság okát. Megígéri, hogy megszerzi az 5000 frankot. Madame Doré viszont látja együtt Fannyt és a fiát. Jacques könyörögve kér anyjától 5000 frankot. Az anya megtagadja a pénzt fiától, mire az haraggal mondja: elmegy Michaudhoz, az uszorás talán jobb szívvel lesz íranta, mint az anyja. Michaudnak előadja Jacques kérését. Az uszorás rögtön tudja, hogy Fannynek akarja a fiú megszerezni a pénzt. Ektelen haragra gyúl, hogy az a nőszemély hülyének nézi. Ha kell a pénz, jöjjön a hölgy személyesen, rója le a háláját... Nem fejezheti be, mert Jacques torkonragadja és beléfojtja a szót. Ezen az éjszakán hiába várta haza madame Doré a fiát. Reggelre lecsap a hír: Michaud-t az éjjel valaki leütötte. Madame Doré pokoli sejtelmekkel van telve. Végre hazaérkezik Jacques. Az anya könnyes, vallató szavára bevallja, hogy ő ölte meg Michaud-t, mert az becsmérelte Fannyt. Kéri anyját, hogy akár mi lesz, ne keverjék Fanny nevét ebbe a szörnyűségbe. Az anya sürgeti fiát, hogy meneküljön, de már késő. Az esküdszéki tárgyaláson Jacques konokul hallgat tetteinek minden mentő motívumáról. Hiába a védő fáradozása és madame Doré lélek-bemarkoló vallomása, az ítélet 20 évi kényszermunkára szól. Az irtózatos csapás alatt roskadozva megy anya a fiához búcsúzni. Megrázó hősiességgel biztatja kitartásra: ha jól viselkedik, pár év múlva kegyelmet kaphat. És megígéri, elhozza pár pillanatra Fannyt. Rohan az asszonyhoz, de az letagadtatja magát. A csalódott anya maga megy el fia börtönének kis ablakához késő éjjel.

Jacques azt hiszi, hogy ajtaja előtt Fanny áll és a homályban megnyugodva köszön el tőle. Az anya boldog, hogy szelid csálással megkönnyítette fiának a bűnhődés útjára való indulását.

*

Ezen a héten ez már a második olasz bemutató. Láttunk egy nagyszerű vígjátékot, most pedig a dráma terén mutatja be az olasz filmgyártás felkészültségét. A film Tristan Bernard színművéből készült. A hatásos fordulatokban gazdag történet főhősét, a sokat szenvedett édesanyját pedig a legnagyobb élő olasz színésznő, Emma Grammatica játssza. Néhány lélek-bemarkoló jelenete felejthetetlen marad. Mellette még Eva Maltigliati és Sergio Tofano jutott nagyobb szerephez. Az olasz filmművészet előnyösen mutatkozott be a magyar közönség előtt: ebben a filmdrámában is értékes alkotását ismerhettük meg.

K. M.

BRAZILIA

Nemzeti gyártás

Braziliában is új intézkedésekkel kívánják a hazai gyártást támogatni. Evégből a külföldről behozott filmek után a cenzúrának fizetett 400 dollár filmenként 1400 dollárra emelték. Ezenfelül a külföldi filmet behozó vállalat hazai híradót, vagy rövid filmet tartozik a játékkal kapcsolatban műsorra tűzni, amelynek hossza legalább a behozott film hosszának 10%-át kell, hogy elérje. Ezzel az intézkedéssel egyúttal biztosítják, hogy minden műsorral együtt egy rövid brazil kisfilm is műsorra kell tűzni azok közül, amelyeket a cenzura „jóminőségű”-nek nyilvánít. A jóminőség megadása szükséges a külföldi kivitelhez is.

BULGÁRIA

Háborús híradók a bolgár moziban

Semlegességi okokból a bolgár mozik a háború kitérése óta nem mutathattak be felvételeket a hadszíntérről. A legutóbbi napokban azután, újabb intézkedésre, a bolgár mozik vásznán is láthatók a katonai filmtudósítások. Egelőre azonban nem a rendes műsorok keretén belül, hanem külön híradóelőadások alkalmával.

FRANCIAORSZÁG

Német katonai mozik Párisban.

A megszállt francia területeken igen sok moziban ismét megindult az élet, mely a német parancsnokságot a következő intézkedésekre indította: két párisi mozi katonai mozinak nyilvánítottak, amelyeket csak a német hadsereg tagjai látogathatnak. Az egyik a Champs-Élyséesen a *Margnan* filmszínház, amelyben játékműveket mutatnak be, a másik a *Rex*, amelyben először híradókat vetítenek. Ezeket a mozikat a polgári lakosság nem látogathatja. A többi mozi közül egynéhányat viszont csak a polgári lakosság látogathat és ezekbe a német katonák részére szigorúan tilos a bemenet. A megszállás következtében jónéhány német film került a francia mozik műsorára, amelyek francia feliratokkal futnak. Hasonlóképpen erősen elterjedt a német híradók vetítése is.

NÉMETORSZÁG

Nehézségek a híradóváltás körül.

Németországban azelőtt pénteken váltották a mozik a híradót. Amióta azonban 400 méter helyett 1000—1200 méter hosszú híradók futnak, a laboratóriumok nem győzik a munkát és először szombatra, majd később keddre tették át a váltásokat. A keddi váltás azért is kívánatosnak mutatkozott, mert szombat-vasárnap így is jól mennek a mozik, így a hét más napján is nagyobb közönséget biztosítanak. Mégis a műsorváltás, a szállítás és az adminisztrációs munkákban mutatkozó nehézségek miatt mozgalom indult, hogy mihelyt rövidebbek lesznek ismét a híradók, térjenek vissza a péntek vagy szombati váltásra.

OLASZORSZÁG

Háborús hírszolgálat.

A hadatüzenő Olaszország háborús hírszolgálatát a német *Propaganda Kompagnie* operátorok mintájára szervezte meg. Mint ismeretes, Olaszországban csak a *Luce* foglalkozott híradók készítésével. A háború kitörésével azonban katonai filmscsoport vette át a haderő filmriportok készítését, amely a hadsereg három főága szerint három filmsztyálya tagozódik: szárazföldi, tengeri és légi haderőkhöz beosztott operátorokra. A három központ a *Luce*-val szorosan együttműködve végzi feladatát. A *Reparto di Guerra* (háborús csoport) központja a *Luce* és tagjai a *Luce* operátorjai és fényképeszei, valamint a hadsereg tagjai közül jelentkező amatőr-operátorok és fényképeszek. Az egyes fontosabb katonai területekre ilyen katonai film- és fényképrészleteket vezényelnek, amelyek egy irányítón kívül két operátorból és egy fényképeszből állanak.

A szárazföldi katonai hírszolgálatot hét ilyen részleg, valamint egy hangos felvevő részleg és egy összekötő részleg látja el, összesen tehát kilenc csoport. A haditengerészetnél hét operátor és négy fényképész működik jelenleg, míg a légierőknél négy felvevő részleg dolgozik. Végül három további csoport a lybiai hadszíntéren készít felvételeket.

Az olasz vezérkari főnökség film- és fényképsztyálynak alárendelt csoportok felvételeit a lehető leggyorsabb kidolgozásra a *Luce*-hoz küldik, ahol ezután szárazföldi, tengeri és légi haderők tisztjeiből alakult cenzúra nézi meg a felvételeket és engedélyezi részben a nagyközönség részére a *Luce* híradóiban, részben pedig a készítenő külön nagy filmbeszámoló számára. Ezen felül a nem engedélyezett részek a katonai filmmuzeumban nyerne elhelyezést.

Július végéig 15.000 méter felvételt készített az olasz katonai filmscsoport. Ezeknek javarészt a tengeri felvételek alkotják. A tengelyhatalmak baráti viszonyából következők, hogy a német katonai operátoroknak a lengyelországi, norvégiai, hollandiai, belgiumi és franciaországi harc-tereken szerzett tapasztalatait az olasz csoportok felállításánál rendelkezésre bocsátották.

GYAKORLATTAL BIRÓ, SZAKKÉPZETT MÁSODGÉPÉSZT KERES
„FLÓRA MOZGÓ” — KISPEST.
 Telefon: 146—702. Megbeszélés d. c. 9—10 és d. u. 6—8 óra között, lehetőleg személyesen. **Heti fizetése: 45 pengő.**

H I R E K

VÁLTOZÁSOK

A „SZAKMAI CIMTÁR”-BAN.

Lapunk SZAKMAI CIMTÁR-ában e héten a következő változások történtek: Byssz reklám (új cégjegyzés), Helikon (új raktárhelyiség).

FILMSERVICE ITT, FILMSERVICE OTT . . .

Az új évad küszöbén feltűnően nagy számban szaporodnak az úgynevezett filmservice-ek, amelyek a megjelenő új filmek propagálását hivatottak végezni. Amíg az elmúlt időben mondhatni egy ilyen filmreklámvállalat intézte a legtöbb magyar és külföldi film reklámját és a néhanapján felbukkant „zsebszerviszek” — bocsanat, de nem mi keresteltük el őket így — csupán a vendégszereplés szerény keretein belül maradtak, addig az idén több komolyan látszó filmreklámvállalat alakulásáról értesülünk. Nem tudjuk és ez alkalommal nem is az a célunk, hogy keressük az okát: miért szaporodnak az idén gombamódrá a filmservice-ek? Azért-e, mert szakmánk egyik gyengéje az utánzás vagy mert a gyakorlatban mutatkozó hibákat kívánják kiküszöbölni az újabb filmservice-ek avagy netán azért, mert jól jövedelmező kereseti forrást jelent a filmreklámvállalat? A valóság az, hogy egy nemrégiben alakult bankhátterű filmvállalat iktatta működési területe közé a filmservice-t, újabban a filmgyártók szindikátusa foglalkozik egy filmreklámvállalat alapításával altruista alapon és a racionalizálás szempontjától vezéreltetve, legújabban pedig egy régi rajzolóművész és egy szakmai reklámfőnök filmservice alapításáról értesülünk. Több kisebb-nagyobb filmreklámvállalat alapításának tervéről is hallottunk, de ezek még nem értek meg annyira, hogy konkrét formában írhatnánk róluk ez idő szerint. Azt most ugyancsak nem célunk fejtegetni, hogy a nagy magyar filmgyár kölcsönvállalata, a legnagyobb német filmcég és a legtöbb amerikai filmfiók nem veszi igénybe egyik reklámvállalkozó munkáját sem, hanem maga intézi filmjei propagandáját. Kíváncsian várjuk, hogy melyik filmservice fog az évad végén győztesen kikerülni a túlon túl nagy versengésből. Annyi bizonyos, hogy még egy-két filmservice és több lesz az eszkimó, mint a — film!

JEGYZETEK EGY ÚJ MAGYAR FILMJÁTÉK HÁZIBEMUTATÓJA ALKALMÁBÓL

Augusztus 2-án, pénteken délután zártkörű meghívott szakközönség előtt került vetítésre a Hajdú-Daróczy filmprodukciónak legújabb terméke, az *Igen vagy nem* című francia stílusú vígjáték. A Hunnia Filmgyár házi vetítőjében megtartott intim bemutatón, amelyen azért majdnem százan jelentek meg, —sietünk regisztrálni — a legészintébb siker jegyében folyt le. A megjelent miniszteriálisok, szakemberek és a sajtó képviselői elragadtatással nézték végig Asztalos-Vasary filmvígjátékának vászonmását. Olyan finom, decens, szellemes, kellemes illatú, előkelő atmoszférájú filmet láttunk, amely

bizonyára iskolát alapít a magyar filmgyártók körében. Bizonyos, hogy bőven akadnak utáncói, de az is bizonyos, hogy kevesen tudják majd ezt a franciás stílust olyan tökéletesen megeleveníteni, mint ez a produkció, amely merész ötlettel, de mindennekfélőtt nagy érzékkel és izléssel az úttörők kockázatos szerepét vállalta magára. A film rendezőjének, Bánky Viktornak tökéletesen filmszerű képábrázoló tehetsége már megüti a külföldi legjobb filmrendezők mértékét. A két férfi főszereplő: Páger Antal és Jávor Pál olyan jó, mintha, mondjuk amerikai filmből vágták volna ki őket. A film női sztárjai: Muráti Lili és Szörényi Éva — főleg az előbbi — szintén döbbenetesen amerikai ízűek. Az úgynevezett mellékszereplők pedig olyan jók és tökéletesek hogy főszereplőkké emelkednek. Végül nem feledkezhetünk meg a film „láthatatlan emberéről”: Daróczy Józsefről, a film produceréről, akinek óriási rutinja, európeér egyénisége és biztos gyepőlő tartása megőrzi a film minden méterén és főleg azon a gondos előkészítő munkán, amelyet ugyancsak elárul a film a szakértő előtt. Sok-sok ilyen nívós filmet kívánunk az ideai magyar filmgyártásnak.

AZ OPERATŐRÖK AUGUSZTUS HAVI ÖSSZEJÖVETELE

Szerdán, augusztus 7-én este tartotta meg szokásos havi összejövetelét a Magyar Filmoperatőrök Társasága. Somkuti István, a Társaság vezetője, aki fél éves súlyos betegség után még mindig lábadozik, először folyó ügyeket ismertett az összejövetelen. Örömmel állapította meg, hogy a Filmkamara rendezésében lezajlott ideai Filmhéten a Társaság két értékes tagja díszes elismerésben részesült a Filmhét filmversenyének magas zsűrije részéről. Köszöntötte Eiben Istvánt, aki a Semmelweis, Földindulás és a Dankó Pistafotografálásával nyerte az Agfa díjat: egy ezüst serleget. Köszöntötte továbbá Makay Árpádot, aki a Halálos tavasz és a Gül Baba fényképezésével elismerő oklevélben részesült. A Társaság két kitűnő tagjának sikere minden magyar filmoperatőr sikerét jelenti. Ezután nagy vita indult meg az amatőrfilmesek működéséről, akik — az Operatőrök Társaságának tapasztalatai szerint — mindjobban közelkednek a professzionizmus felé és ezzel a ténykedésükkel kilépnek az egyesületük alapszabályai, illetve célkitűzései megengedte keretéből, ugyanakkor pedig sértik a hivatásos filmkamara operatőrök erkölcsi és anyagi lehetőségeit. A vita eredményeképpen a Filmoperatőrök Társasága úgy határozott, hogy az ügyben memorandummal fordul illetékes felsőbb filmszakmai hatóságokhoz és azoktól kér védelmet.

MEGHALT BAYER ELEMÉR DR.

Július 31-én meghalt Bayer Elemér dr. régi kartársunk, 49 éves korában. Mint kultuszminisztériumi titkárt delegálta 1924-ben felettes hatósága a Népnevelő Filmipari RT. kötelékébe tartozó Omnia filmszínház igazgatói székébe. Hat évig vezette a mozi lelkesen, sok eredménnyel. Évekig távol élt a szakmától, majd tavaly nyáron az Eco film hívta meg művészeti ügyvezetőül. Bayer Elemér dr. fiatalon elhunyt kartársunkat augusztus 3-án, szombaton temették a rákoskeresztúri temető halottházából a szakma őszinte részvéte mellett.

A „KÉK MADÁR” FILMEN

Megszoktuk már, mert jól tudjuk, hogy a film, természeténél fogva, úgy szólván napról-napra újabb meglepetésekkel koptat be nemcsak a nagyközönség, de a szakemberek ajtaján is. A film ilyen meglepetésszerű újdonságokat nem csupán technikai alapegyéniségénél fogva technikai téren, de művészi vonalakon is produkál. Minden év megtermi a maga filmkülönlegességét, amelynek láttára azután úgy érezzük, hogy nincs tovább. És amikor elérkezünk egy újabb filmévhez és kapunk egy újabb filmsodát, akkor meglepődve állapítjuk meg, hogy igenis tovább jutott a film, szinte hihetetlen sikokon haladt tovább fejlődése útján. A film technikai lehetőségei ma már a lehetetlent is megvalósítják. Egy ilyen transzcendentális filmalkotást volt alkalmunk megtekinteni az elmúlt héten. A Fox-gyár legújabb irodalmi filmalkotását vetítették le a világhírű amerikai filmvállalat budapesti fiókjának házi vetítőjében zártkörű társaság előtt, amelynek mi is kivételesen meghívott tagjai közé tartozunk. Tudtuk, hogy Maurice Maeterlinck, a Nöbel-díjas belga író allegorikus mesejátékának, a Kék madár-nak filmváltozatát fogjuk látni, amit könyvből, színpadról jól ismerünk. A drámaíró, lírikus és filozófus költőnek talán legismertebb műve mérész, de hatásos filmfeladatnak ígérkezett filmgyár, filmíró, filmrendező, film-muzsikuss, filmszínész, filmdekoratőr és filmtechnikusok számára. Merésznek ígérkezett azért, mert egy par excellencé irodalmi alkotás filmreültetése mindig azzal a kockázattal jár, hogy minden kongenialitás ellenére is messze az eredeti mű mögött maradhat. De ugyanakkor hatásosnak is ígérkezett a feladat, mert minden felkészültség és féltő gond ellenére is a szerencsés véletlen alapuló együttes munka olyan százszázalékos tökéletességgel varázsolhatja elénk a vásznon az eredetit minden részletével, hogy hatásai-ban fokozottabb lehet az eredeténél. Szerencsére így történt a Kék madár esetében is. A könyv olvasójára bízott képzeleti erő a fantázia minden színét megtalálja a filmen. A színpad korlátolt eszközeivel megelevenített könyv a film korlátlan segédeszközei következtében az író legrajtatottabb meseszárnyalásait is elénk tárja. Az elmúlt időben alkalmunk volt hasonló mesefilmeket látni felnőttek számára. A Metro tálalásában kapott Oz ugyancsak új fejezetet nyitott a filmművészet történetében. Amíg azonban ez az utóbbi filmsoda sokszor burleszk és mindvégig a szatíra útján és szellemében igyekszik célja felé, addig a Kék madár a tiszta poézis szűzi területeit át nem lépve, az örök emberi probléma: az igazi boldogság titkát lebbenti fel a néző előtt. Az elérhetetlen Kék madár-ról, a megelégedettségről szól, amelyet állandóan elindulunk megkeresni, pedig mindig ott röpköd körülöttünk, ahonnan elindulunk, hogy megtaláljuk. Stílusosan a meséhez a szívrárvány minden színében pereg le a filmen Maeterlinck legköltoőbb, filozófikus alkotása. Mintha nem is fizikailag érzékelhető mozgófényképeket látnánk,

Mintha álmodnánk az egészet, úgy hat reánk a végén, mikor felébredünk a szépséges álomból és felécsüdünk a földöntúli káprázatból. Művészei a film-művészetnek, akiknek volt bátorságuk ebbe a kemény fába vágni a lejszéljüket és akiket megáldott a sors a képszerű ábrázolás ilyen finom tehetséggel, egy távoli kis ország első megértő és elismerő rajongójának meleg üdvözlését küldjük az óceánontúlra azért a boldogságért, amelyet eddig hiába kerestünk és amelyet most a Kék madár-ban megtaláltunk. Boldogságkeresők — és ki nem az manapság? — siessetek megnézni és meglelni ti is a boldogságot a Kék madár-ban, amely itt van, körülünkben, nem kell érte messze, bizonytalanba elrepülni...

V. D.

A BUDAPESTI UFA IGAZGATÓJA ÉS SAJTÓFŐNÖKE BERLINBEN JÁRT

Körülbelül két héttel ezelőtt repülőgépen Berlinbe utazott a budapesti Ufa igazgatója, Ernst Fliegel és sajtófőnöke, Viktor Zwinz, hogy megtekintsék az új filmananyagot. A szám szerint is jelentős német produkciót a két meghívott éjjel-nappal nézte, melynek eredményeképpen 36 filmet választottak ki az 1940-41 évi idény számára. Úgy tudjuk, hogy ez a szám az évad folyamán még szaporodni fog. Itt említjük meg, hogy az Ufa friss anyagáról a vállalat e hó végén díszes képes albumot ad ki, amelyet természetesen minden magyar mozis kézhez fog kapni. Ernst Fliegel és Viktor Zwinz az elmúlt héten visszaérkeztek Budapestre.

MEGJELENT A „MAGYAR SZINÉSZET” ÚJ SZÁMA

A Színművészeti Kamara hivatalos havi lapjának, a Magyar Színészet-nek augusztusi száma az elmúlt héten jelent meg. A vezető cikket Pünkössti Andor írta Klasszikusok vidéken címen. A Magyar Színészet ezenkívül a legfrissebb választmányi határozatokat és az újabban felvett tagok névsorát, átjegyzéseket, felüggesztéseket és törzéseket tartalmazza. Az új kamarai törvény, különböző felhívások és időszéri hírek egészítik ki a Színművészeti Kamara hivatalos lapjának új számát.

A METRO LEGÚJABB BROSÚRÁJA

Az elmúlt héten újabb brosúrát adott ki a filmjei és sztárjai propagálásáért legintenzívebben végző Metro cég. A nyolc oldalra terjedő, finom papíron készült reklámanyomtatvány, amelyet sok szép kép díszít, röviden ismerteti a Metro új évadbeli anyagát. A példásan tartalmas brosúra bevezető cikkét, mintegy programot az 1940-41. idényre, a Metro művészeti ügyvezetője, Székula Dénes írta az új idők szellemének hangján. A Metro legújabb propaganda füzetét minden mozis megkapja.

VÁLTOZÁSOK A KISPESTI WEKERLE FILMSZÍNHÁZ VEZETÉSÉBEN

A kispesti Wekerle Filmszínház igazgatósága közli velünk, hogy a színház vezetését, Berger Sándor másirányú elfoglaltsága miatt, Máriafalvi Zoltán vette át.

LAPSZEMLE

PEST, 1940. VII. 29. A belügyminiszter elrendelte, hogy 3 külföldi film után 1 magyar filmet kell másorra tűzni. (80 amerikai film behozatalát engedélyezték.)

KIS UJSÁG, 1940. VII. 29. Balogh László dr. képviseli Magyarországot a velencei Filmkongresszuson (MAGYAR FILM 1940. VII. 27-i számából.)

FÜGGETLENSÉG, 1940. VII. 30. Több magyar filmet kötelesek játszani a mozik.

UJSÁG, 1940. VII. 30. Megállapították az amerikai filmbehozatalt. (MAGYAR FILM 1940. VII. 27-i számából.)

MAGYARSÁG, 1940. VII. 30. 85 ezer dollárért 80 amerikai filmet vásárolhatunk. (MAGYAR FILM 1940. VII. 27-i számából.)

NEMZETI UJSÁG, 1940. VII. 30. Három külföldi film után egy magyart kell másorra tűzni!

PESTI HIRLAP, 1940. VII. 30. Szabályozták az amerikai filmek behozatalát. (MAGYAR FILM, 1940. VII. 27-i számából.)

ESTI UJSÁG, 1940. VII. 30. Hány szerepet játszhatnak filmsztárjaink egy évben? (MAGYAR FILM 1940. VII. 27-i számából.)

PEST, 1940. VII. 30. M. M.: Belgrád, a magyar film balkáni kapuja.

PESTI UJSÁG, 1940. VII. 31. Nyolcvan amerikai filmet hozhatnak be az idén is filmesünk.

MAGYARORSZÁG, 1940. VII. 31. Balogh László képviseli Magyarországot a velencei filmhéten. (MAGYAR FILM 1940. VII. 27-i számából.)

MAGYARSÁG, 1940. VII. 31. Vezető színész csak 6-7 filmben vállalhat szerepet. (MAGYAR FILM 1940. VII. 27-i számából.)

UJSÁG, 1940. VII. 31. Ezen a héten eldől a Madách-téri színház ügye.

PESTI HIRLAP, 1940. VII. 31. Uray Tivadar szakállban játssza legújabb filmszerepét.

NEMZETI UJSÁG, 1940. VIII. 1. Öt magyar film a velencei bemutatón.

KIS UJSÁG, 1940. VIII. 1. Gyors párbeszéd Kellékes Tónival szempilla-ápolás közben a Hunniában.

A NÉP, 1940. VIII. 1. (Vigyzó): Filmkockák a zsidótörvényhez.

FÜGGETLENSÉG, 1940. VIII. 2. Bemutatták a Thomka-kaszárol készült filmet Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszternek.

PESTI UJSÁG, 1940. VIII. 2. A zsidó Gerő ismét beszívargott a magyar gazdasági életbe.

MAGYAR NEMZET, 1940. VIII. 3. Hatályukat veszítik a moziengedélyekkel kapcsolatos társulási szerződések.

ÚJ MAGYARSÁG, 1940. VIII. 3. A filmbizottság fokozni kívánja a művészi minőséget. (MAGYAR FILM 1940. VII. 27-i számából.)

ÉLET, 1940. VIII. 4. Bakonyi József: Cine-Citta, az olasz film városa. (6 képpel.)

UJSÁG, 1940. VIII. 4. Épül a színház — mozi lesz belőle. (Csupasz falak és betonoszlopok között a Madách-téren.)

KÉPES KRÓNKA, 1940. VIII. 4. Az elfelejtett filmszínész: Gloria Swanson (5 képpel.)

NEMZETI SPORT, 1940. VIII. 4. Norma Shearer és George Raft augusztusban házasságot köt.

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG, 1940. VIII. 5. Éles nyilatkozathabóru a megszünt Belvárosi Színház körül. — (Megkezdtek a színház átalakítását hirdetőmozivá.)

HÉTFŐ REGGEL, 1940. VIII. 5. Az „örök titok” sikeresre New York-ban.

NEMZETŐR, 1940. VIII. 5. Előre kijátszották a társulási rendszert szabályozó belügyminiszteri rendeletet.

ESTI UJSÁG, 1940. VIII. 5. Bajor Gizi újra filmezni fog.

NEMZETI SPORT, 1940. VIII. 5. Hétfői hírek.

FÜGGETLENSÉG, 1940. VIII. 6. Bajor Gizi a legújabb magyar filmsztár.

PESTI UJSÁG, 1940. VIII. 6. Bajor Gizi filmszerepre készül.

DEBRECENI UJSÁG, (HAJDÚFÖLD) 1940. VIII. 6. Dayka Margit a „Sárga rózsában” a Hortobányon fog filmezni.

KIS UJSÁG, 1940. VIII. 6. Nagy külföldi és magyar slágereket hoz a Hunnia.

ESTI UJSÁG, 1940. VIII. 7. Mi újság a berlini stúdiókban?

ÚJ MAGYARSÁG, 1940. VIII. 7. (K.): Így dolgoznak a Hunnia műtermében.

NÉPSZAVA, 1940. VIII. 8. A mozisok és az új filmrendelet. (MAGYAR FILM 1940. VIII. 3-i számából.)

UJSÁG, 1940. VIII. 8. A mozisok nőncsenek megelőgedve az új filmrendeletekkel.

NEMZETI UJSÁG, 1940. VIII. 8. Elmarad a velencei filmkiállítás.

MAGYARSÁG, 1940. VIII. 8. Az új filmrendelet és a mozisok. (MAGYAR FILM. 1940. VIII. 3-i számából.)

PESTI HIRLAP, 1940. VIII. 8. A mozisok kifogásolják az új filmrendeletet. (MAGYAR FILM 1940. VIII. 3-i számából.)

MŰTEREM

Filmgyár:	MAGYAR FILMIRODA
A film címe:	ZÁRT TÁRGYALÁS
Gyártó cég:	Atelier
Gyártási vezető:	Szentpály István dr.
Írta:	Radványi Géza
Rendező:	Radványi Géza
Szereplők:	Tasnády Mária, Páger Antal, Tímár József, Somlay Artúr, Rózsashegyi Kálmán, Vaszary Piroška, Juhasz József, Bihary József, Vágóné Margit, Naszódy Sándor,
Felvételvezető:	Siposs László
Fényképezi:	Icsey Rezső
Segédrendező:	Máriássy Félix
Hangmérnök:	Kereszti Ervin
Összeállítja:	Katonka László
Segédoperatőr:	Kiss Lajos
Diszlet:	Horváth János
Zene:	Fényes Szabolcs
Fodrász:	Noack Werner
Állófényképész:	Pálházy Sándor
Hangrendszer:	Pulvári
Laboratórium:	Magyar Filmiroda
Kölcsönző:	Atelier
Scripter:	Boronkay Sándor

HIVATALOS RÉSZ

FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6

TELEFON: IRODA ÉS PÉNZTÁR 183-072, ELNÖK ÉS ÜGYV. ALELNÖK 183-073

Országos Mozcófényképvizsgáló Bizottság

295/1940. eln. szám.

Az Országos Mozcófényképvizsgáló Bizottság 1940. évi július hó 29-től augusztus hó 3-ig tartott ülésein

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Dalol a szív** (Schubert szerenád) (Serenade) (Matador) zenés dráma 5 felvonásban, a Symphonie filmgyárban 1940. évben készült, 2464 m hosszú;

2. **Amor az autóban** (Utítársam, a betörő) (Pazza di Gioia) (Kárpát) zenés vígjáték 5 felvonásban, az Atlas filmgyárban 1940. évben készült, 2224 m hosszú;

3. **Retorománok hazájában** (Im Lande der Rhätomanen) (M. F. I.) hangos kultúrfilm 1 felvonásban, a Schweizerische Filmzentrale gyárban 1938. évben készült, 287 m hosszú;

4. **68. sz. Reklámtekeres** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 35 m hosszú;

5. **LUCE világhíradó 28. sz.** (Dr. Pflumm) hangos riport 1 felvonásban, a Luce filmgyárban 1940. évben készült, 332 m hosszú;

6. **Ufa világhíradó 45. sz.** (Auslandstunwoche Nr. 45.) (Ufa) hangos riport 1 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1940. évben készült, 385 m hosszú;

7. **Rajzos híradó 33. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 85 m hosszú;

8. **Magyar világhíradó 858. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 245 m hosszú;

9. **Mozgásművészet az állatvilágban** (Die Schönheit der tierischen Bewegung) (Ufa) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Terra filmgyárban készült, 455 m hosszú;

10. **Az alvilág vendége** (Ein Mann auf Abwegen) (Walter Tibor) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Tobis filmgyárban 1940. évben készült, 2456 m hosszú mozgófényképeket.

b) A m. kir. belügyminiszter úr 72.478—1940. B. M. sz. határozatával engedélyezte:

1. **Bel Ami** (Walter Tibor) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Deutsche Forst filmgyárban 1939. évben készült, 2715 m h.;

2. **Bel Ami — előzetes** (Walter Tibor) hangos reklám 1 felvonásban, a Krupka filmgyárban 1939. évben készült, 64 m h. mozgófényképeket.

c) A Bizottság kísérő műsorul a kötelező arányszámba beszámíthatónak minősítette:

Repül a nehéz kő (M. F. I.) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 405 m hosszú filmet, mint Magyarországon készült, magyarnyelvű mozgófényképet.

d) Előadásra alkalmasnak találta, — de eltiltotta, hogy azon 16 évesnél fiatalabb kornak jelen lehessenek:

Fiúk az intézetben (Disparus de St. Agil) (Harmonia) hangos dráma 5 felvonásban, a F. O. G. párisi filmgyárban 1939. évben készült, 2735 m hosszú mozgófényképet.

e) Az engedélyokirat kiadását megtagadta:

1. **Lángoló határok** (Flaming Frontiers) (Modernfilm) hangos kalandtörténet 4 felvonásban, az Ass. Producers filmgyárban 1939. évben készült, 2185 m hosszú;

2. **20th. Century Fox hangos híradó XIV/31.** (Movietone News)(Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1940. évben készült, 319 m hosszú;

3. **120-as tempó** (Hangos Filmgyártó) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1937. évben készült, 2198 m hosszú;

4. **20th. Century Fox hangos híradó XIV. 31.** (Movietone News) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1940. évben készült, 259 m hosszú;

5. **Fekete péntek** (Black Friday) (Universal) hangos dráma 4 felvonásban, az Universal filmgyárban 1940. évben készült, 1919 m hosszú mozgófényképektől.

f) Külföldre kivinni engedélyezte:

1. **Fémgyűjtés Ujpesten** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 20 m hosszú;

2. **Folyambajnokság** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 28 m hosszú;

3. **Honvédségünk** (M. F. I.) hangos riport

A
MAGYAR
FILM

az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánium!

1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 30 m hosszú;

4. **Bolgár államférfiak** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 22 m hosszú;

5. **Honvédségünk** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 26 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1940. augusztus 3.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.,
elnök, miniszteri tanácsos.

HIRADÓK

M33

859. sz.

1. Viziélet a szentendrei táborokban. — (M. F. I. — Nagy L.)
2. Megtiltották a lúgkő használatát. — (M. F. I. — Kerti)
3. Hősök emlékversenye a Margitszigeten. (M. F. I. — Zsabka)
4. Utászcsapatok hídverési gyakorlata. — (M. F. I. — Somkúti)
5. A Cseh—Morva Protektorátus új műútja. (Aktualita)
6. Győzelmi ünnep az Assietta hegyen. (Luce)
7. Német légitámadás Anglia ellen. (Luce)

46. sz.

1. 2600 éves a japán birodalom.
2. Képzőművészeti kiállítás Münchenben.
3. Nemzetközi lóverseny a barna szalagdíjért.
4. A világhírű Hagenbeck cirkusz.
5. A német hadfelszerelési ipar csúcsteljesítménye.
6. Román, bolgár, szlovák miniszterek Németországban.
7. A bayreuthi ünnepi játékok.
8. Békés újjáépítés a megszállott területeken.
9. Német segélyszervezetek.
10. Tengeri mentőrepülőgépek.
11. Német repülőgépek Anglia felett.

ILLUSZTRÁCIÓK
MUTÁCIÓK
KLISÉRAJZOK

Műterem:

Budapest, VI., Teréz-körút 3.

Telefon: 112—890

Lakás:

Csillaghegy, Királyok-útja 168

Telefon: 163—429

SZAKMAI CIMTÁR

Adler Ferenc mozberendezés és moziképviselet, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 149-431.

Agfaphotó, V., Vilmos császár-út 18. I. Tel.: 125-240.

Alfa film, VII., Erzsébet-kr. 8. Telefon: 422-578.

Apollo filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-körút 9-11, II. em. Tel.: 131-415.

Arany filmducco, VII., Dankó-utca 22. Tel.: 149-489. Városi Iroda: VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 421-183.

Atelier film, VII., Erzsébet-kr. 8. Tel.: 422-584. Raktár a házban.

Aurora film, VIII., Baross-utca 11., I. Tel.: 139-233.

Balogh-Orbán, VIII., Tisza Kálmán-tér 15. Tel.: 132-940.

Bauer vetítógépek és adapterek (Bosch Róbert kft.), V., Váci-út 22-24. Tel.: 292-338.

Bel- és külföldi filmellenőrző kft., VII., Erzsébet-körút 8. III. Tel.: 222-699.

Bosch Róbert kft. (Bauer vetítógépek és adapterek), V., Váci-út 22-24. Telefon: 292-338.

Brückner János mérnök, az MMOE szakértője, XI., Ulászló-utca 62. Telefon: 457-650, vagy Mechanikai és Elektromosipari szakiskola, tel.: 130-293.

Byssz reklám, VIII., Népszínház-u. 14. Telefon: 138-091.

Cinema, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon: 422-582. Raktár a házban.

Continental film, VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 421-183. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.

Csepreghy film, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 221-022.

Deák film, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon: 222-105. Raktár a házban.

Délbibó film, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 146-396.

Diatyp laboratórium, VII., Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145-304.

Eco film, VII., Rákóczi-út 12. Telefon: 342-976. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.

Electra film, XIV., Thököly-út 21. Tel.: 337-578.

Electric kinotechnikai vállalat, vetítógépek, hangleadó készülékek, vetítőszenk stb. legnagyobb raktára, VIII., Rökk Szilárd-u. 18. Tel.: 344-782.

Engel Fülöp, VI., Andrassy-út 120. Tel.: 315-162.

Erdélyi filmgyártó kft., VII., Erzsébet-kr. 8. Tel.: 420-199.

Farkas J. M., VIII., József-körút 19. Tel.: 132-805.

Fehér Endre, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 137-438.

Ferraria, V., Tükör-u. 5. Tel.: 129-139.

Filmatyp laboratórium, XIV., Szentés-u. 60. Tel.: 296-371.

Filmcenzúra, IV., Eskü-tér 6. Telefon: 183-072. aleln.: 183-073.

Filmexpress kft., VII., Erzsébet-körút 9. Tel.: 133-671, 133-672.

Filmértékesítő VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-609.

Filmfotó üzem és laboratórium, Altmayer J., VIII., Rökk Szilárd-u. 11. Telefon: 130-805.

Filmkamara, VI., Bajza-u. 18. Telefon: 220-855, 422-961.

Filmservice, VIII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 144-888, 136-888.

Fortuna film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.

Fox film, VIII., Rákóczi-út 9. Telefon: 139-437, 131-658. Raktár: VIII., Rákóczi-tér 11. Telefon: 139-437, 131-658.

Gevaert, V., Deák Ferenc-tér 3. Telefon: 180-318.

Grawatsch Ottó, VIII., József-körút 71. Tel.: 145-193.

Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey Andor-u. 7. Tel.: 499-752.

Hajdu film, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 279-999.

Hamza film, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.

Harmonia film, VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.

Hausz Mária filmkölcsonzó és filmgyártó kft., VII., Erzsébet-körút 9-11. IV. Tel.: 142-424.

Hebel Gyula szállító VI. Váci-út 1. Tel.:

115-947.

Heilikon filmvállalat, VIII., Rökk Szilárd-utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. V. Tel.: 349-414.

Hirsch és Tsuk, VII., Dohány-u. 42. (Kamara mozi.) Tel.: 143-835, 144-027.

Hungaria film kft., VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-010.

Hunnia filmhelyező irodája, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 145-435, 145-434, 145-433.

Hunnia filmgyár Rt. (Filmipari Alap), XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-085, Bingert János dr. ig. lakása: 296-060.

Ibusz filmszállítás és kölcsönzés, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 146-396.

Imago filmelőállító és forgalombahozó kft., Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287.

Inkey Tibor filmállományképzés, filmfotó üzem. Budapest, V., Múzeum-körút 3. Telefon: 380-466.

Kamara, VI., Bajza-u. 18. Tel.: 220-855, 422-961.

Karossa Foto, Filmfotó technikai laboratórium, VII., Rákóczi-út 8/a. Telefon: 140-421.

Kárpát film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-577, 220-299. Raktár a házban.

Kino film, VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.

Kino foto, XIV., Thököly-út 150. Tel.: 496-602.

Kodak, V., Báthory-u. 6. Tel.: 114-158, 114-184.

Kovács és Faludi laboratórium, XIV., Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855. Synchron műterem: XIV., Gyarmat-u. 49/b. Tel.: 297-487.

Kormos Miklós filmvállalata, VII., Erzsébet-körút 9-11, III. 6. Tel.: 422-574

Kovács Emil és Társa, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-948. Raktár a házban.

Központi filmkezelő, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 144-863, 139-990.

Krupka filmgyár és laboratórium, XIV., Bácskai-u. 29/b. Tel.: 496-741.

Lajta Andor, XIV., Thököly-út 75. Tel.: 297-076.

Léna film, Lévai-Nagy filmgyártó és kölcsönző kft. VII., Erzsébet-kr. 13. Telefon: 223-066.

MAGYAR FILM, VI., Bajza-utca 18. Tel.: 220-855, 422-961. Szerkesztő: Váci Dezső, VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.

Magyar Film Iroda RT., IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343. Játékfilmgyártás: 146-342. Színészöltözők: 140-727. Feliratkészítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510. Fényképezem: VIII., Sándor-u. 5-7. Tel.: 145-510. Filmkölcsonzó-osztály: VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-098.

Magyar Film Otthon, VI., Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122-463.

Magyar Irók Filmje Rt., Gyártási iroda: XVI., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.

MIF kölcsönző Rt., VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 420-796, 420-798.

MMOE, VIII., Csokonay-utca 10. Telefon: 136-005.

Matador film, VIII., Sándor-tér 2. Tel.: 132-774. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.

Márkus Jenő, XIV., Hungaria-körút 135. Tel.: 296-749.

Mester film, XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-269.

Metro-Goldwyn-Mayer, VIII., Sándor-tér 3. Tel., 144-424, 144-425. Raktár a házban.

Mozgóképzem Rt. kölcsönosztálya, VII., Akácfa-u. 4. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.

Magyar Mozgófénykép-gépezők Országos Egyesülete, VIII., Népszínház-utca 19. I. (D. u. 2-4.) Tel.: 337-598.

Modern film kft., VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-000.

Molnár Ferenc vetítőszen-kereskedő, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 140-736, 222-105.

Művelődés filmgyártó és terjesztő kft., VII., Erzsébet-körút 8. II. Tel.: 422-925.

Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40. Tel.: 340-397. Raktár a házban.

New York kávéház, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 131-980, 131-981.

Objectiv film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-580.

Oktatófilm kirendeltség, VIII., Csepreghy-utca 4. Tel.: 330-926.

Oláh György gépészmérnök, a Zeiss Ikon A. G. mozigépeinek képviselője, VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.

OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon: 143-013.

Orbán-Balogh, VII., Tisza Kálmán-tér 15. Tel.: 132-940.

Pacséry László, XII., Királyhágó-utca 16. Tel.: 155-992.

Palatinus film, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 145-411, 145-412.

Palló film kft., VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 421-183. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8. Gyártási iroda tel.: 422-791.

Pannonia filmlaboratórium, XIV., Thököly-út 61. Tel.: 497-775.

Papp Béláné és Társa betéti társaság, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 138-031.

Paramount film, VIII., Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.

Pásztor film, VIII., Rákóczi-út 9. Tel.: 337-596.

Pátria film, VIII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-807. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.

Pegazus film, VII., Erzsébet-körút 7. sz. Tel.: 136-463.

Petsman Ferenc, VIII., Mária-u. 19. Tel.: 136-449.

Petsman László, VI., Teréz-körút 3. Tel.: 112-890. Csillaghegy: 163-429.

Pflumm Tibor dr. filmkölcsonzóvállalata, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 137-711.

Photophon film, VII., Erzsébet-kr. 8. Tel.: 422-005.

Phöbus filmkölcsonzó, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-617. Raktár a házban.

Pictura film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.

P. Kiss Pál grafikai műterem, VIII., Rákóczi-út 23. Tel.: 146-045.

Projectograph, VIII., Rákóczi-tér 11. Tel.: 132-201.

Radó-Orbán mutáció, VIII., Népszínház-utca 14. Tel.: 138-091.

Reflektorfilm, VIII., Sándor-tér 4. Tel.: 142-529. Raktár: VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.

Rex film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 141-200.

Schilling Gyula, VII., Rózsa-u. 33. Tel.: 141-009.

Seidl és Veress Laboratórium, lásd: Pannonia filmlaboratórium.

Simonyi Vilmos mérnök, az OMME szakértője, XI., Fehérvári-út 147. Telefon: 257-110.

Sinus hangos filmservice, V., Pannónia-u. 44. Tel.: 493-957, állandó ügyelet.

Sláger film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-618. Raktár a házban.

Studio mozgóképgyártó és terjesztő kft., VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 420-579.

Szekely Sándor mérnök, V., Pozsonyi-út 40. Tel.: 292-506.

Szenáys-Macsikásy színes trükkfilmek, IV., Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.

Takács film, XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-125.

Tobis film, VII., Erzsébet-körút 16. Tel.: 222-603.

Telefongyár R. T., XIV., Hungaria-körút 126-128. Tel.: 297-930.

Turul Szépművészeti Filmgyártó és Filmterjesztő Szövetkezet, VIII., József-körút 35. Tel.: 330-766.

Turul Szövetkezet Szépművészeti B. E. vetítő mozgalmi törzs, VIII., Rökk Szilárd-utca 20.

Ufa film, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183-858. Raktár a házban. Telefon: 389-036.

Universal film, VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.

Valter reklámanyagkölcsonzó, vetítőszen-karbantartás, VII., Erzsébet-kr. 8. Tel.: 222-108.

Váci Dezső, a MAGYAR FILM szerkesztője, VIII., Üllői-út 42. T.: 136-386.

Wamoscher Béla dr. filmvállalata, VII., Erzsébet-kr. 8. Tel.: 137-438.

Warner Bros. First National, VIII., József-kr. 30-32. Tel.: 132-590, 142-464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144-317.

Zeneszerzők Szövetkezte, IV., Gerlóczy-utca 3. Tel.: 189-306.